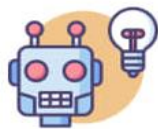

محمد اعرابیان

کنترل مدرن

جلسه اول تا هشتم

مشاهده جزئیات بیشتر اسکن کنید

نسخه ۱.۱ | تهیه شده در بهمن ماه ۱۴۰۰

تمامی حقوق این جزوه برای محمد اعرابیان محفوظ است.

ضرب داخلی دو بردار:

$$\vec{a} \cdot \vec{b} = a_1 b_1 + a_2 b_2 + a_3 b_3 \rightarrow \text{عدد}$$

ترکیب خطی بردارها:

مثال:

$$-5 \begin{cases} 2c_1 - 3c_2 = 4 & \rightarrow -10c_1 + 15c_2 = -20 \\ 10c_1 - 15c_2 = 20 & 10c_1 - 15c_2 = 20 \end{cases}$$

این دو تابع باهم مرتبط هستند و جواب نهایی صفر می شود یعنی وابسته به هم هستند. جواب بی نهایت می شود. وابسته ی هم هستند. درخطی بی نهایت جواب دارد.

$$u = c_1 v_1 + c_2 v_2 \rightarrow \begin{pmatrix} 1 & -4 \\ a_u & b_u \end{pmatrix} = c_1 \begin{pmatrix} 2 & 10 \\ a_1 & b_1 \end{pmatrix} + c_2 \begin{pmatrix} -3 & -15 \\ a_2 & b_2 \end{pmatrix}$$

$$-5 \begin{cases} 2c_1 - 3c_2 = 1 & \rightarrow -10c_1 + 15c_2 = -5 \\ 10c_1 - 15c_2 = -4 & 10c_1 - 15c_2 = -4 \end{cases}$$

هیچ حالت خاصی وجود ندارد که بتوان این معادله را حل کرد، بنابراین وابسته ای هم نیستند. چون جواب برحسب مجهول به دست نیامد و فقط عدد باقی ماند.

نکته: ضرب داخلی یک عدد می شود.

مفهوم اسپین:

اگر: $r = [r_1, r_2, r_3]$

$$[r_1, r_2, r_3] = [a + b, 2a + b + 2c, a + b - c]$$

$$\rightarrow \begin{cases} a + b = r_1 \\ 2a + b + 2c = r_2 \\ a + b - c = r_3 \end{cases}$$

فرم ماتریسی دستگاه معادلات زیر می باشد:

$$Ax = y \rightarrow \begin{bmatrix} 1 & 1 & 0 \\ 2 & 1 & 2 \\ 1 & 1 & -1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} a \\ b \\ c \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} r_1 \\ r_2 \\ r_3 \end{bmatrix}$$

$$(a + b)(2a + b + 2c)(a + b - c)$$

حال باید بررسی کنیم که این دستگاه معادلات سازگار است یا ناسازگار یعنی حداقل یک جواب دارد یا نه. برای این منظور باید ماتریس A غیر منفرد باشد. یعنی $|A| \neq 0$ باشد.

از آن جایی که $|A| = 0$ می باشد. بنابراین برای هر بردار دلخواه $r = [r_1, r_2, r_3]$ می توان یک جواب پیدا کرد.

$$\begin{bmatrix} \overset{u}{\begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ 1 \end{pmatrix}} & \overset{v}{\begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix}} & \overset{w}{\begin{pmatrix} 0 \\ 2 \\ -1 \end{pmatrix}} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} a \\ b \\ c \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} r_1 \\ r_2 \\ r_3 \end{bmatrix}$$

بردار اسپین

لذا بردارهای $u = [1, 2, 1]$ و $v = [1, 1, 1]$ و $w = [0, 2, -1]$ فضای برداری R^3 را اسپین می کند.

$$\vec{a} \cdot \vec{b} = a_1 b_1 + a_2 b_2 + a_3 b_3 + \dots$$

ضرب داخلی:

در ضرب داخلی جواب یک عدد (اسکالر) می شود.

$$(1 \ 3 \ 5 \ , \ 2 \ 4 \ 6) \rightarrow \vec{a} \cdot \vec{b} = (1 \times 2) + (3 \times 4) + (5 \times 6) = 2 + 12 + 30 = 44$$

ضرب خارجی: ص ۸۱ ضرب خارجی را با \times نشان می دهیم.

ضرب خارجی در نتیجه یک بردار می شود. جواب بردار است.

$$\vec{a} = (a_1, a_2, a_3) \quad \vec{b} = (b_1, b_2, b_3)$$

$$\vec{a} \times \vec{b} = \begin{vmatrix} i & j & k \\ a_1 & a_2 & a_3 \\ b_1 & b_2 & b_3 \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} a_2 & a_3 \\ b_2 & b_3 \end{vmatrix} \vec{i} - \begin{vmatrix} a_1 & a_3 \\ b_1 & b_3 \end{vmatrix} \vec{j} + \begin{vmatrix} a_1 & a_2 \\ b_1 & b_2 \end{vmatrix} \vec{k}$$

$$= (a_2 b_3 - a_3 b_2, a_3 b_1 - a_1 b_3, a_1 b_2 - a_2 b_1)$$

نکته: اگر دو بردار بود مساحت را بیان می کند و اگر سه بردار بود حجم را بیان می کند.

مفهوم اسپن:

$$u = [1, 2, -1], v = [3, -1, 1], w = [-3, 8, -5]$$

$$au + bv + cw = a[1, 2, -1] + b[3, -1, 1] + c[-3, 8, -5]$$

$$= [a + 3b - 3c, 2a - b + 8c, -a + b - 5c]$$

u و v و w در a و b و c ضرب شده اند.

فرم ماتریسی این دستگاه معادلات به صورت زیر می باشد:

$$Ax = y \rightarrow \begin{matrix} a \blacktriangleleft \\ b \blacktriangleleft \\ c \blacktriangleleft \end{matrix} \begin{bmatrix} 1 & 3 & -3 \\ 2 & -1 & 8 \\ 1 & 1 & -5 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} a \\ b \\ c \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} r_1 \\ r_2 \\ r_3 \end{bmatrix}$$

$\begin{matrix} \downarrow & \downarrow & \downarrow \\ u & v & w \end{matrix}$

$$|A| = 0 \quad A x = y$$

از آن جایی که $|A| = 0$ می باشد، دستگاه معادلات مذکور ناسازگار بوده و هیچ جوابی ندارد. لذا بردارهای $u = [1, 2, -1]$ و $v = [3, -1, 1]$ و $w = [-3, 8, -5]$ را نمی توان به صورت یک ترکیب نوشت. پس این بردارهای فضای بردار R^3 را اسپن نمی کند.

استقلال خطی و وابستگی خطی بردارها:

نکته: دترمینال اگر برابر صفر باشد وابسته نیستند. اگر نسبت به هم ضریب داشتند وابسته هستند. بردارهای u_1, u_2, \dots, u_n را مستقل گویند.

اگر معادله ی به شکل زیر:

$$c_1 u_1 + c_2 u_2 + \dots + c_n u_n = 0$$

اگر c_1, c_2, \dots, c_n اسکالرهای ثابتی هستند، فقط به ازای شرط زیربرقرار باشد.

$$c_1 = c_2 = \dots = c_n = 0$$

درغیر این صورت بردارهای u_1, u_2, \dots, u_n را وابسته خطی گویند.

* صفحه ۲۰ فایل

مثال ۶: استدلال خطی یا وابستگی خطی بردارهای زیر را بررسی کنید.

$$u_1 = [-2, 1], u_2 = [-1, -3], u_3 = [4, -2]$$

باتوجه به رابطه $c_1u_1 + c_2u_2 + \dots + c_nu_n$ داریم:

$$c_1[-2, 1] + c_2[-1, -3] + c_3[4, -2] = 0$$

$$[-2c_1 - c_2 + 4c_3, c_1 - 3c_2 - 2c_3] = [0, 0]$$

$$\begin{bmatrix} -2c_1 - c_2 + 4c_3 \\ c_1 - 3c_2 - 2c_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$

$$c_1 = 2c_3 \quad \begin{matrix} \uparrow \\ t \end{matrix}$$

$$c_2 = 0 \quad \begin{cases} c_1 = 2t & c_1 - 2c_3 = 0 \\ c_2 = 0 & c_1 = 2c_3 \\ c_3 = t & c_2 = 2t \end{cases}$$

مثال:

$$u_1 = [1, -2, 3, -4], u_2 = [-1, 3, 4, 2], u_3 = [1, 1, -2, -2]$$

یک ماتریس 4×3 :

$$\begin{bmatrix} 1 & -1 & 1 \\ -2 & 3 & -1 \\ -3 & -4 & -2 \\ -4 & 2 & -2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$

$$\text{Rank} = 3$$

چون هیچ کدام از ستون‌ها با هم رابطه ندارند و وابسته نیستند یعنی u_1, u_2, u_3 مستقل خطی هستند.

$$c_1 = c_2 = c_3$$

جایگشت بردارها: R

اگر بردارهای v_1, v_2, \dots, v_n یک جایگشت از بردارهای استقلال خطی داشته باشند آن است که، بردارهای u_1, u_2, \dots, u_n مستقل خطی باشند از طرفی فضای اسپن این دودسته بردارها نیز یکسان خواهد بود.

$$SP\{u_1, u_2, \dots, u_n\} = SP\{v_1, v_2, \dots, v_n\}$$

در انجام عمل جایگشت طول، اندازه و تعداد بردارها تغییر نمی‌کند.

نکته: Rank را ستونی در نظر می گیریم.

نکته: از آن جایی که $|A| \neq 0$ است، بنابراین بردارهای u_1, u_2, u_3 مستقل خطی می باشند.

مثال:

$$c_1[2, 1, 1] + c_2[3, 4, 1] + c_3[5, 2, 5] = 0$$

$$\xrightarrow{\text{ماتریس}} \begin{bmatrix} 2 & 3 & 5 \\ 1 & 4 & 2 \\ 2 & 1 & 5 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} c_1 \\ c_2 \\ c_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$

$$|A| = -2$$

دترمینال صفر نشد بنابراین بردارهای v_1, v_2, v_3 مستقل خطی می باشند.

تغییر پایه در یک فضای برداری:

فرض کنید بردارهای e_1, e_2, \dots, e_n و بردارهای v_1, v_2, \dots, v_n دو دسته بردارهای پایه برای فضای برداری n بعدی مانند v می باشند در این صورت یک بردار متعلق به این فضا مانند u را به دو صورت زیر می توان نمایش داد.

$$u = b_1 e_1 + b_2 e_2 + \dots + b_n e_n = c_1 v_1 + c_2 v_2 + \dots + c_n v_n$$

که در آن c_1, c_2, \dots, c_n و b_1, b_2, \dots, b_n اسکالرهای متناسب با پایه های مربوطه می باشند. این اسکالرها را

$$\begin{bmatrix} 2 & 3 & 5 \\ 1 & 4 & 2 \\ 2 & 1 & 5 \end{bmatrix} \quad e_1 = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} = i$$

$$e_2 = \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix} = j$$

$$e_3 = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix} = k$$

$$G(S) = C(SI - A)^{-1}B + D$$

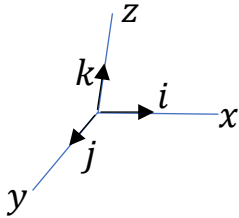

مجموعه ی بردار های e_1, e_2, e_3 و v_1, v_2, v_3 در فضای R^3 تشکیل دو دسته ی پایدار می دهند.

$$E: \{e_1 = [1, 0, 0], e_2 = [0, 1, 0], e_3 = [0, 0, 1]\}$$

$$V: \{v_1 = [1, -1, 1], v_2 = [0, 1, 2], v_3 = [3, 0, -1]\}$$

ماتریس تبدیل متناظر برای متغیر از پایه ی v_1, v_2, v_3 به پایه ی e_1, e_2, e_3 را بیابید:

برای این منظور هر یک از بردار های v_1, v_2, v_3 را به صورت یک ترکیب خطی از بردار های e_1, e_2, e_3 می نویسیم:

صفحه ی ۴۴ جواب ادامه

$$e_1 = [1, 0, 0] = \left(\frac{1}{10}\right)v_1 + \left(\frac{1}{10}\right)v_2 + \left(\frac{3}{10}\right)v_3$$

$$V = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 3 \\ -1 & 1 & 0 \\ 1 & 2 & -1 \end{bmatrix} \begin{matrix} \longrightarrow e_1 \\ \longrightarrow e_2 \\ \longrightarrow e_3 \end{matrix}$$

$$\hookrightarrow e_3 = [0, 0, 1] \xrightarrow{*} K_{31}V_1 + K_{32}V_2 + K_{33}V_3$$

ضرایب k را حساب می کنیم به طوری که مجموع آن ها برابر 1 شود.*

$$\text{جواب} \rightarrow \frac{3}{10}(1) + \frac{3}{10}(2) + \left(\frac{-1}{10}\right)(-1) = 1$$

ضرایب v ها $\leftarrow k$

مفهوم فضای پوچ دریک ماتریس:

فضای پوچی یک نگاشت خطی مانند A مجموعه ای است شامل کلیه بردارهای $x_{n \times 1}$ که رابطه $Ax = 0$ را برآورده سازی را برآورده سازد فضای پوچی با نماد $N(A)$ نشان داده می شود.

$$N(A) = \{\forall x \in V_1 \rightarrow Ax = 0\}$$

(به ازای x هایی که معادله A را صفر کند)

بعد فضای پوچی را پوچی آن ماتریس می نامند.

مقادیر ویژه، بردارویژه و معادله ی مشخصه:

مقادیر ویژه که با λ نشان داده می شود، همان S یا قطب های سیستم است. که به ازای آن ها سیستم پایدار می شود.

مثال:

$$A = \begin{bmatrix} 2 & 4 \\ -2 & 1 \end{bmatrix}$$

ماتریس مربعی $A_{n \times n}$ را در نظر بگیرید. دترمینال زیر را چند جمله ای مشخصه ماتریس $A_{n \times n}$ می نامند.

$$|\lambda I_n - A|$$

که یک چند جمله ای مرتبه n از λ می باشد. معادله ی مشخصه بدین صورت تعریف می شود.

$$|\lambda I_n - A| = 0$$

مثال:

$$A = \begin{bmatrix} 2 & 4 \\ -2 & 1 \end{bmatrix} \rightarrow \lambda \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \lambda & 0 \\ 0 & \lambda \end{bmatrix}$$

$$A = \begin{bmatrix} -2 & -4 \\ 2 & -1 \end{bmatrix} \rightarrow \begin{bmatrix} \lambda & 0 \\ 0 & \lambda \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} -2 & -4 \\ 2 & -1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \lambda - 2 & -4 \\ 2 & -1 + \lambda \end{bmatrix} \xrightarrow{\text{دترمینال}}$$

$$(-3 + \lambda)(-1 + \lambda) - (-8) = (\lambda^2 - 4\lambda + 3) + 8 = \lambda^2 - 4\lambda + 11$$

$$b^2 - 4ac = (-4)^2 - 4(1)(11) = 16 - 44 = -28$$

$$\text{دلتا} \rightarrow \lambda_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{4 \pm j\sqrt{28}}{2}$$

$$\begin{cases} \lambda_1 = 2 + j5.2 \\ \lambda_2 = 2 - j5.2 \end{cases}$$

کهادیا مینور:

اگر A یک ماتریس مربعی باشد ماتریس مربعی یا کوچکتری که از حذف یک یا چند سطر و ستون به دست می‌آید را کهاد یا مینور می‌گویند.

اگر فقط سطر i و ستون j از ماتریس A حذف می‌شود به این کهاد، کهاد مرتبه اول می‌گویند.

نکته: از کهاد برای محاسبه ی همسازه یا کفاکتور (*Cofactor*) استفاده می‌شود.

$$\begin{bmatrix} 5 & -1 \\ 3 & -1 \end{bmatrix} = M_{11} = -1 \times (-1)^{i+j} = -1$$

$i \leftarrow \quad \rightarrow j$

$$M_{12} = 3 \times (-1)^3 = -3$$

$$M_{21} = -1 \times (-1)^3 = 1$$

$$M_{22} = 5 \times (-1)^4 = 5$$

$$\text{Cofactor } A = \begin{bmatrix} -1 & -3 \\ 1 & 5 \end{bmatrix} = C^T = \begin{bmatrix} -1 & 1 \\ -3 & 5 \end{bmatrix}$$

$$A^{-1} = \frac{1}{|A|} \begin{bmatrix} -1 & 1 \\ -3 & 5 \end{bmatrix}$$

ماتریس معکوس 3×3 :

$$A = \begin{bmatrix} -2 & -2 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \\ 0 & -3 & -4 \end{bmatrix}$$

حالت کلی

$$\begin{bmatrix} M_{11} & M_{12} & M_{13} \\ M_{21} & M_{22} & M_{23} \\ M_{31} & M_{32} & M_{33} \end{bmatrix}$$

جواب مثال قبل:

$$M_{11} = -2 \begin{vmatrix} 0 & 1 \\ -3 & -4 \end{vmatrix} = -2 \times 3 = -6 \rightarrow -6 \times (-1)^2 = -6$$

$$M_{12} = -2 \begin{vmatrix} 0 & 1 \\ 0 & -4 \end{vmatrix} = 0$$

$$M_{13} = 0 |0| = 0$$

$$M_{32} = -3 \begin{vmatrix} -2 & 0 \\ 0 & 1 \end{vmatrix} = 6 = 6 \times (-1)^5 = -6$$

$$M_{31} = 0 \times \begin{vmatrix} -2 & 0 \\ 0 & 1 \end{vmatrix} = 0$$

$$M_{33} = -4 \begin{vmatrix} -2 & -2 \\ 0 & 0 \end{vmatrix} = 0$$

$$M_{21} = 0 \times \begin{vmatrix} -2 & 0 \\ -2 & -4 \end{vmatrix} = 0$$

$$M_{22} = 0 \times \begin{vmatrix} -2 & 0 \\ 0 & -4 \end{vmatrix} = 0$$

$$M_{23} = -2 \begin{vmatrix} -2 & -2 \\ 0 & -3 \end{vmatrix} = 6 = 6 \times (-1)^5 = -6$$

$$\begin{bmatrix} -6 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -6 \\ 0 & -6 & 0 \end{bmatrix} = \text{Cofactor} = C$$

$$C^T = \begin{bmatrix} -6 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -6 \\ 0 & -6 & 0 \end{bmatrix}$$

$$|A| = -2 \begin{vmatrix} 0 & 1 \\ -3 & -4 \end{vmatrix} - (-2) \begin{vmatrix} 0 & 1 \\ 0 & -4 \end{vmatrix} + 0 \begin{vmatrix} 0 & 0 \\ 0 & -3 \end{vmatrix} = -6$$

$$A^{-1} = \frac{C^T}{|A|} = \frac{1}{|A|} \begin{bmatrix} -6 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -6 \\ 0 & -6 & 0 \end{bmatrix} = \frac{1}{-6} \begin{bmatrix} -6 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -6 \\ 0 & -6 & 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 0 \end{bmatrix}$$

محاسبه ی ماتریس معکوس به روش کیلی همیلتون:

$$|\lambda I - A| = 0$$

شروع به حل کردن $\lambda = A \rightarrow \lambda$ با = چندجمله ای

مثال: ماتریس معکوس زیر را به روش کیلی همیلتون به دست آورید:

$$A = \begin{bmatrix} 0 & -3 & 0 \\ 3 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -1 \end{bmatrix} \quad \lambda I$$

$$\text{حل} \rightarrow \lambda \times \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \lambda & 0 & 0 \\ 0 & \lambda & 0 \\ 0 & 0 & \lambda \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} \lambda & 0 & 0 \\ 0 & \lambda & 0 \\ 0 & 0 & \lambda \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} 0 & -3 & 0 \\ 3 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \lambda & 3 & 0 \\ -3 & \lambda - 3 & 0 \\ 0 & 0 & \lambda + 1 \end{bmatrix}$$

$\lambda I - A$

$$|\lambda I - A| = \lambda \begin{vmatrix} \lambda & 0 \\ 0 & \lambda + 1 \end{vmatrix} - (+3) \begin{vmatrix} -3 & 0 \\ 0 & \lambda + 1 \end{vmatrix} + 0 \begin{vmatrix} -3 & \lambda \\ 0 & 0 \end{vmatrix} = \lambda^3 + \lambda^2 + 9\lambda + 9 = 0$$

به جای $\lambda \leftarrow A$ می گذاریم:

$$(A^3 + A^2 + 9A + 9 = 0) \quad A^{-1}$$

$$A^2 + A + 9 + 9A^{-1} = 0 \rightarrow A^2 + A + 9 = -9A^{-1}$$

چون 9 یک عدد خالی است در یک ماتریس همانی ضرب می شود.

$$A^{-1} = \frac{-1}{9}(A^2 + A + 9) \rightarrow \text{باز می کنیم}$$

$$A^{-1} = \frac{-1}{9} \left[\begin{bmatrix} -9 & 0 & 0 \\ 0 & -9 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 & -3 & 0 \\ 3 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -1 \end{bmatrix} + 9 \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \right] = \frac{-1}{9} \begin{bmatrix} 0 & -3 & 0 \\ 3 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 9 \end{bmatrix}$$

$$= \begin{bmatrix} 0 & \frac{1}{3} & 0 \\ -1 & 0 & 0 \\ \frac{3}{3} & 0 & -1 \end{bmatrix}$$

رابطه ی بین تابع تبدیل و فضای حالت:

$$\dot{x} = Ax + Bu$$

$$y = Cx + Du$$

$$G(S) = \frac{\text{چند جمله ای}}{\text{چند جمله ای باید توان از بالایی بیشتر باشد}}$$

تقسیم بندی سیستم از نظر درجه نسبی:

درجه مخرج n و درجه صورت m :

۱- $n > m - 1$ ← اکیدا سره

$$\lim_{S \rightarrow \infty} G(S) = 0$$

۲- $n = m$ ← سره

$$\lim_{S \rightarrow \infty} G(S) = \text{عدد ثابت}$$

۳- $n < m$ ← تابع ناسره

$$\lim_{S \rightarrow \infty} G(S) = \infty$$

$$\begin{cases} \dot{x} = Ax + Bu \\ y = Cx + Du \end{cases} \xrightarrow{L} \begin{cases} SX(S) + x(0) + Ax(S) \\ Y(S) \end{cases}$$

$$L \begin{cases} SX(S) + x(0) = AX(S) + Bu(S) = 0 \\ Y(S) = CX(S) + Du(S) \end{cases}$$

$$X(S) = (SI - A)^{-1} \cdot Bu(S)$$

$$Y(S) = C[(SI - A)^{-1}B + D]u(S)$$

$$G(S) = \frac{Y(S)}{u(S)} = G(S) = C(SI - A)^{-1}B + D$$

$$Y(S) = C(SI - A)^{-1}Bu(S) + Du(S)$$

$$Y(S) = u(S)[C(SI - A)^{-1}B + D]$$

$$G(S) = \frac{Y(S)}{u(S)} = \frac{u(S)[C(SI - A)^{-1}B + D]}{u(S)}$$

$$G(S) = [C(SI - A)^{-1}B + D]$$

درتابع تبدیل ما پاسخ حالت صفر را داریم، ولی پاسخ ورودی صفر را نداریم. سپس درنتیجه به پاسخ کامل سیستم دست نخواهیم یافت. این یکی از نقص های نمایش تابع تبدیل است.

مثال: تابع تبدیل سیستم های زیررابدست آورید:

$$\begin{cases} \dot{x}_1 = -5x_1 - x_2 + 2u \\ \dot{x}_2 = 3x_1 - x_2 + 5u \end{cases}$$

$$y = x_1 + 2x_2$$

$$\dot{x} = Ax + Bu$$

$$\begin{bmatrix} \dot{x}_1 \\ \dot{x}_2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} \\ a_{21} & a_{22} \end{bmatrix} x + \begin{bmatrix} b_1 \\ b_2 \end{bmatrix} u$$

$$C = [C_1, C_2] \quad , D = [1]$$

$$G(S) = C(SI - A)^{-1}B + D = \text{تابع تبدیل اصلی}$$

$$A = \begin{bmatrix} -5 & -1 \\ 3 & -1 \end{bmatrix} x + \begin{bmatrix} 2 \\ 5 \end{bmatrix} u$$

$$C = [1, 2] \quad , D = [0]$$

$$(SI - A) = \begin{bmatrix} S & 0 \\ 0 & S \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} -5 & -1 \\ 3 & -1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} S+5 & 1 \\ -3 & S+1 \end{bmatrix} \quad \text{CT}$$

$$\begin{aligned} (SI - A)^{-1} &= \begin{bmatrix} S+5 & 1 \\ -3 & S+1 \end{bmatrix}^{-1} = \frac{1}{|A|} \begin{vmatrix} S+1 & -1 \\ 3 & S+5 \end{vmatrix} \\ &= \frac{1}{S^2 + 6S + 8} \begin{bmatrix} S+1 & -1 \\ 3 & S+5 \end{bmatrix} \end{aligned}$$

دترمینال را همان اول در ماتریس ضرب نمی کنیم.

مخرج را برای ساده تر شدن محاسبه فعلا نگه می داریم و ماتریس را در B و C ضرب می کنیم.

$$[1 \ 2] \times \begin{bmatrix} S+1 & -1 \\ 3 & S+5 \end{bmatrix} = [S+1+6 \quad -1+2S+10]$$

$$[S+7 \quad 2S+9] \begin{bmatrix} 2 \\ 5 \end{bmatrix} = [2S+14+10S+45]$$

$$\begin{bmatrix} 12S+59 \\ S^2+6S+8 \end{bmatrix}$$

معادله دیفرانسیل زیر را در فضای حالت بنویسید :

$$y'' + 6y' + 7y = 5u(S)$$

برای تبدیل به فضای حالت باید ماتریس های زیر را محاسبه کنیم:

$$A = ? \quad B = ? \quad C = ? \quad D = ?$$

$$\left. \begin{array}{l} \rightarrow x_1 = y, \dot{x}_1 = \dot{y} = x_2 \\ \rightarrow x_2 = \dot{y}, \dot{x}_2 = \ddot{y} \end{array} \right\} \begin{array}{l} x_1 = y \\ x_1 = \dot{y} = x_2 \\ \dot{x}_2 = \ddot{y} \end{array}$$

$$y'' = -6y' - 7y + 5u(S) \rightarrow \dot{x}_2 = -6\dot{x}_1 - 7x_1 + 5u$$

از این فرمول ماتریس ها را محاسبه می کنیم :

$$\begin{bmatrix} \dot{x}_1 \\ \dot{x}_2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -7 & -6 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 5 \end{bmatrix} u$$

$$y = Cx$$

$$y = [1 \ 0] \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \end{bmatrix}$$

مدل غیرخطی:

$$\begin{cases} \dot{x} = f(x, u, t) \\ y = g(x, u, t) \end{cases}$$

مقادیر ویژه:

در تابع تبدیل ریشه های مخرج مقادیر ویژه می باشند.

$$\text{تابع تبدیل} = \frac{\text{صفرها}}{\text{ریشه های معادله مشخصه}}$$

← تابع تبدیل

← معادله دیفرانسیل

← از خود سیستم به فضای حالت برسیم

محاسبه ی مقادیر ویژه:

$$|SI - A| = 0 \rightarrow |\lambda I - A| = 0$$

$$\begin{cases} \dot{x} = Ax + Bu \\ y = Cx + D \end{cases}$$

مثال:

$$A = \begin{bmatrix} 5 & 2 & 0 \\ 1 & -1 & 1 \\ 1 & 0 & 0 \end{bmatrix}$$

رنگ این ماتریس 3 می باشد چون مستقل از هم هستند.

$$|\lambda I - A| = 0$$

برای این حالت می توان λ ها را به قطر اصلی اضافه کنیم سپس تمام علامت ها را برعکس کنیم.

$$\lambda I - A = \begin{bmatrix} \lambda - 5 & -2 & 0 \\ -1 & \lambda + 1 & -1 \\ -1 & 0 & \lambda \end{bmatrix}$$

$$|\lambda I - A| = (\lambda - 5)((\lambda + 1)(-\lambda) - 0) - (-2(-\lambda - 0)) + (\lambda - 5)(\lambda^2 + \lambda) - 2\lambda - 2 = 0$$

$$\rightarrow \lambda^3 - 4\lambda^2 - 7\lambda - 2 \rightarrow$$

برای حل این معادله (بدست آوردن ریشه) باید کل معادله را بر $\lambda + 1$ تقسیم می‌کنیم:

$$\begin{array}{r|l} \lambda^3 - 4\lambda^2 - 7\lambda - 2 & \lambda + 1 \\ -(\lambda^3 + \lambda^2) & \\ \hline 0 - 5\lambda^2 - 7\lambda - 2 & \\ -(-5\lambda^2 - 5\lambda) & \\ \hline 0 - 2\lambda - 2 & \\ -(-2\lambda - 2) & \\ \hline 0 & \end{array}$$

$$(\lambda + 1)(\lambda^2 - 5\lambda - 2) \rightarrow$$

$$(\lambda + 1)(\lambda^2 - 5\lambda - 2) = 0$$

به اتحاد چاق و لاغر تبدیل شد.

حل به روش دلتا:

$$\Delta = b^2 - 4ac \rightarrow \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a}$$

$$a = 1 \quad b = -5 \quad c = -2$$

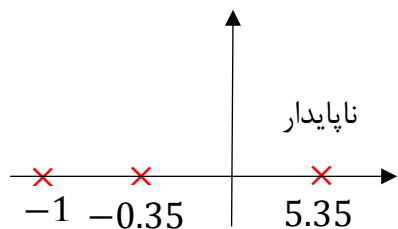
$$\Delta = b^2 - 4ac = (-5)^2 - 4(1)(-2) = 33$$

$$\lambda_{2,3} = \frac{5 \pm \sqrt{33}}{2} \rightarrow \lambda_2 = 5.35 \quad \lambda_3 = -0.35 \quad \lambda_1 = -1$$

به دلیل مجزا بودن هر سه ستون رنک ماتریس 3 می‌باشد که این از λ ها یا مقادیر ویژه نیز مشخص است.

به تعداد مقادیر ویژه ما رنک داریم، اگر مقادیر ویژه ای با هم برابر بود 1 مقدار محاسبه می‌کنیم.

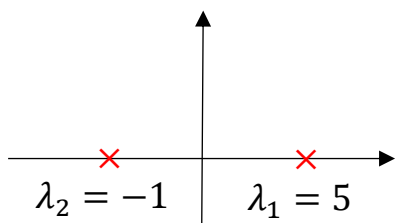
مثال: مقدار مقادیر ویژه را حساب کنید:

$$A = \begin{bmatrix} 3 & 4 \\ 2 & 1 \end{bmatrix}$$

$$|\lambda I - A| = 0 \rightarrow \begin{vmatrix} \lambda - 3 & -4 \\ -2 & \lambda - 1 \end{vmatrix}$$

$$|\lambda I - A| = (\lambda - 3)(\lambda - 1) - 8 = \lambda^2 - \lambda - 3\lambda + 3 - 8$$

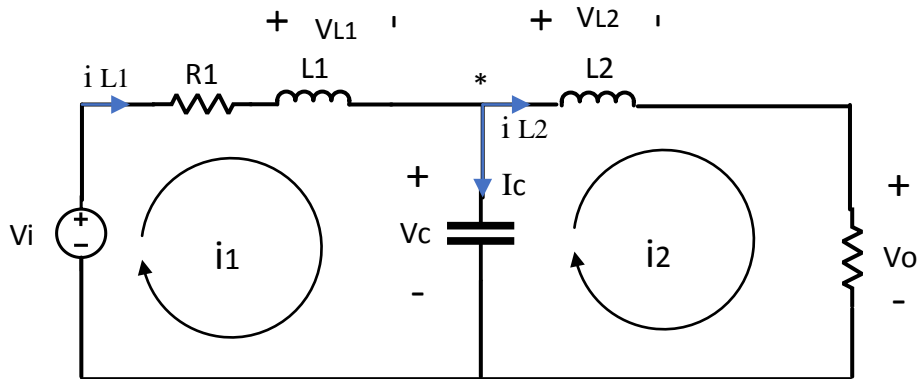
$$\rightarrow \lambda^2 - 4\lambda - 5 = 0 \rightarrow (\lambda - 5)(\lambda + 1) = 0 \rightarrow \lambda_1 = 5 \quad \lambda_2 = -1$$

نکته: ما از تابع تبدیل به فضای حالت می رویم تا ورودی را حذف کنیم. اگر در تابع تبدیل صورت تابع که همان ورودی است با یکی از قطب ها برابر باشد در این صورت با هم حذف می شوند، بنابراین ما از تابع تبدیل به فضای حالت می رویم تا اثر ورودی را درحالی که بایکی از قطب ها برابر است از بین ببریم.

محاسبه ی فضای حالت از دینامیک سیستم :

$$x = \begin{bmatrix} V_C \\ i_{L1} \\ i_{L2} \end{bmatrix}$$

جریان → بر حسب ولتاژ → KVL

ولتاژ → بر حسب جریان → KCL

معادله ی مش 1:

$$-V_i + R_1 i_1 + V_{L1} + V_C = 0$$

معادله ی مش 2:

$$-V_C + V_{L2} + R_2 i_2 = 0$$

معادله ی گره *:

$$i_C = i_1 - i_2$$

نکته:

ولتاژ معلوم → جریان تغییر پیدا می کند → خازن

جریان معلوم → ولتاژ تغییر می کند → سلف

$$V_L = \frac{di_L}{dt} \times L$$

$$i_c = \frac{dV_C}{dt} \times C$$

درسلف و خازن برای محاسبه باید مشتق ولتاژ و جریان معلوم را بنویسیم:

$$1- V_{L1} = V_S - R_1 i_1 - V_C = V_S - R_1 I_1 - V_C$$

$$2- V_{L1} = V_C - R_2 i_2$$

$$3- i_C = i_1 - i_2 = i_{L1} - i_{L2}$$

$$1- L_1 \frac{di_{L1}}{dt} = V_S - R_1 i_{L1} - V_C$$

$$2- L_2 \frac{di_{L2}}{dt} = V_C - R_2 i_{L2}$$

$$3- C \frac{dV_C}{dt} = i_{L1} - i_{L2}$$

$$1- \frac{di_{L1}}{dt} = \frac{1}{L_1} (V_S - R_1 i_{L1} - V_C)$$

$$2- \frac{di_{L2}}{dt} = \frac{1}{L_2} (V_C - R_2 i_{L2})$$

$$3- \frac{dV_C}{dt} = \frac{1}{C} (i_{L1} - i_{L2})$$

محاسبه فضای حالت:

$$\text{معادله ی خروجی معادله ی خروجی معادله ی خروجی} = V_o = V_{R2} = R_2 i_2 = R_2 i_{L2}$$

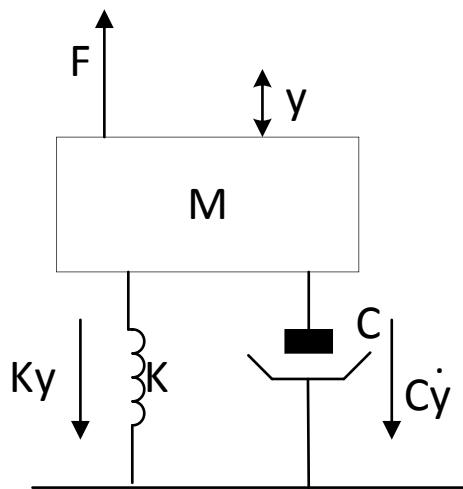
$$\dot{x} = \begin{bmatrix} \dot{i}_{L1} \\ \dot{i}_{L2} \\ \dot{V}_C \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -\frac{R_1}{L_1} & 0 & -\frac{1}{L_1} \\ 0 & -\frac{R_2}{L_2} & \frac{1}{L_2} \\ \frac{1}{C} & -\frac{1}{C} & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} i_{L1} \\ i_{L2} \\ V_C \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} \frac{1}{L_1} \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} V_S$$

ضریب i_{L2} را نمی نویسیم چون در جلو ضرب می شود.

$$V_o = y = C \begin{bmatrix} i_{L1} \\ i_{L2} \\ V_C \end{bmatrix} + D = [0 \quad R_2 \quad 0]$$

متغیر فیزیکی	انرژی	عنصر
ولتاژ V	$\frac{1}{2} CV^2$	خازن C
جریان I	$\frac{1}{2} Li^2$	سلف L
سرعت انتقالی V	$\frac{1}{2} MV^2$	جرم M
سرعت چرخشی ω	$\frac{1}{2} J\omega^2$	ممان اینرسی J
جابه جایی x	$\frac{1}{2} kx^2$	فنر K
فشار P	$\frac{1}{2} \frac{V \cdot P^2}{KB}$	تراکم پذیری مایع $\frac{V}{KB}$
حرارت θ	$\frac{1}{2} C\theta^2$	خازن حرارتی C

با استفاده از قانون دوم نیوتن:

$$\sum F = Ma$$

که در آن $\sum F$ مجموع نیروهای وارد بر جسم M و a شتاب آن می باشد.

جابه جایی $y \rightarrow$

سرعت، مشتق اول $\dot{y} \rightarrow V$

شتاب، مشتق دوم $\ddot{y} \rightarrow a$

$$\begin{cases} F - Ky - C\dot{y} = Ma \rightarrow F - Ky - C\dot{y} = M\ddot{y} \\ a = \ddot{y} \end{cases}$$

$$\begin{cases} x_1 = y \\ x_2 = \dot{y} = \dot{x}_1 \\ x_3 = \ddot{y} = \dot{x}_2 \end{cases}$$

$$\dot{x}_2 = \ddot{y} = \frac{1}{M}(F - Ky - C\dot{y}) = \frac{1}{M}(F - Kx_1 - Cx_2)$$

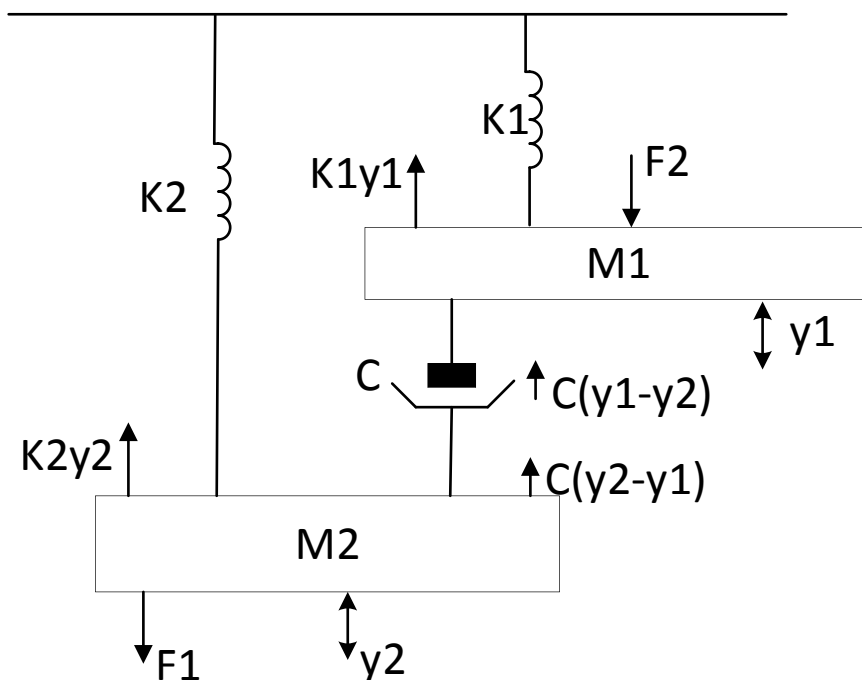
$n \times n \quad n \times m$

$$\begin{bmatrix} \dot{x}_1 \\ \dot{x}_2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -\frac{K}{M} & -\frac{C}{M} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ \frac{1}{M} \end{bmatrix} u$$

$$y = [1 \ 0] \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \end{bmatrix}$$

$P \times n$

$$x = \begin{bmatrix} y_1 \\ \dot{y}_1 \\ y_2 \\ \dot{y}_2 \end{bmatrix}$$

$$\begin{cases} x_1 = y_1 \\ x_2 = \dot{y}_1 = \dot{x}_1 \\ x_3 = y_2 \\ x_4 = \dot{y}_2 = \dot{x}_3 \end{cases}$$

دوتا از مقادیرهای ماتریس a را با استفاده از این معادله ها بدست می آوریم.

$$\begin{cases} F_1 - K_1 x_1 - C \frac{d}{dt} (x_1 - x_3) = M_1 \frac{d^2 x_1}{dt^2} = M_1 \frac{d}{dt} \left(\frac{dx_2}{dt} \right) = M_1 \frac{dx_4}{dt} \\ F_2 - K_2 x_3 - C \frac{d}{dt} (x_3 - x_1) = M_2 \frac{d^2 x_3}{dt^2} = M_2 \frac{dx_4}{dt} \end{cases}$$

مرحله 1

$$\begin{cases} F_1 - K_1 x_1 - C \dot{x}_1 + C x_3 = M_1 \dot{x}_2 \\ F_2 - K_2 x_3 - C \dot{x}_3 + C x_1 = M_2 \dot{x}_4 \end{cases}$$

مرحله 2

در این مرحله باید سمت چپ معادله را بر حسب x بنویسیم و مشتقات حذف شود.

$$\begin{cases} F_1 - K_1 x_1 - C x_2 + C x_4 = M_1 \dot{x}_2 \\ F_2 - K_2 x_3 - C x_4 + C x_2 = M_2 \dot{x}_4 \end{cases}$$

$$\dot{x} = A[x] + Bu$$

$$y = C[x] + D$$

با استفاده از معادله ی اول

$$\begin{bmatrix} \dot{x}_1 \\ \dot{x}_2 \\ \dot{x}_3 \\ \dot{x}_4 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 & 0 \\ -\frac{K_1}{M_1} & -\frac{C}{M_1} & 0 & \frac{C}{M_1} \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & \frac{C}{M_2} & -\frac{K_2}{M_2} & -\frac{C}{M_2} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \\ x_4 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ \frac{1}{M_1} & 0 \\ 0 & 0 \\ 0 & \frac{1}{M_2} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} F_1 \\ F_2 \end{bmatrix}$$

با استفاده از معادله ی دوم محاسبه می شود

$$y = C[x] + D$$

فرم کنترل پذیر:

$$G(S) = \frac{b_0 S^n + b_1 S^{n-1} + b_2 S^{n-2} + \dots + b_{n-1} S + b_n}{S^n + a_1 S^{n-1} + a_2 S^{n-2} + \dots + a_n}$$

تابع تبدیل همواره باید monic باشد یعنی ضریب بزرگترین توان مخرج یک باشد (فرم استاندارد) با

$$\dot{x} = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ -a_n & -a_{n-1} & \dots & \dots & -a_1 \end{bmatrix}$$

مخرج تابع تبدیل را از سمت چپ با علامت منفی در آخرین سطر ماتریس قرار می دهیم که به آن فرم کنترل پذیر گویند.

$$y = [b_n - a_n b_0 \quad b_{n-1} - a_{n-1} b_0 \quad \dots \quad b_1 - a_1 b_0] x + b_0 u(t)$$

این تحقق همواره کنترل پذیر است و در صورتی که تابع تبدیل سیستم قطب و صفر مشترکی نداشته باشد تحقق و روئت پذیر خواهد بود که با AC نمایش می دهیم.

مثال: سه نوع تحقق متفاوت سیستم با تابع زیر را بنویسید

$$\frac{1}{S^3 + 10S^2 + 27S + 18}$$

$$A = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \\ -18 & -27 & -10 \end{bmatrix}$$

طبق ماتریس قبلی قطر اصلی و سایر درایه های مدار را می نویسیم.

از صورت محاسبه می شود. →

$$B = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix} \quad C = [1 \quad 0 \quad 0]$$

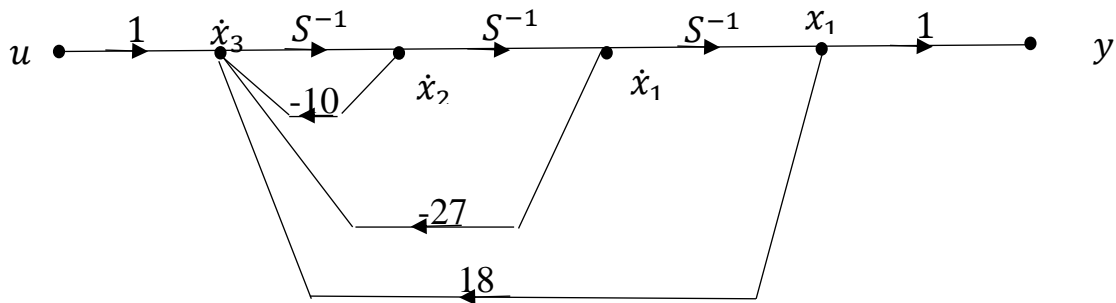

$$\dot{x}_1 = x_2$$

$$\dot{x}_2 = x_3$$

$$\dot{x}_3 = -18x_1 - 27x_2 - 10x_3$$

$$A = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \\ -18 & -27 & -10 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{bmatrix}$$

بدلیل روش میسون:

$$\Delta_j = 1 - (\text{حلقه های بدون مسیر پیشرو})$$

$$\Delta = 1 - (\text{حلقه های با مسیر پیشرو})$$

$$M_s = \frac{\sum M_j \Delta_j}{\Delta}$$

به همین دلیل درمثال قبل S^{-3} کردیم

$$\frac{1}{S^3 + 10S^2 + 27S + 18} \rightarrow \frac{S^{-3}}{1 - (10S^{-1} - 27S^{-2} - 18S^{-3})}$$

فرم روئیت پذیر:

$$G(S) = \frac{b_0 S^n + b_1 S^{n-1} + b_2 S^{n-2} + \dots + b_{n-1} S + b_n}{S^n + a_1 S^{n-1} + a_2 S^{n-2} + \dots + a_n}$$

$$\dot{x} = \begin{bmatrix} 0 & 0 & \dots & a_n \\ 1 & 0 & \dots & a_{n-1} \\ 0 & 1 & \dots & \vdots \\ 0 & 0 & \dots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \dots & \vdots \\ 0 & 0 & \dots & a_1 \end{bmatrix} x + \begin{bmatrix} b_n - a_n b_0 \\ b_{n-1} - a_{n-1} b_0 \\ \vdots \\ b_1 - a_1 b_0 \end{bmatrix} u$$

$$y = [0 \ 0 \ 0 \ \dots \dots \dots \ 1]x + b_0 u(t)$$

این تحقق همواره روئیت پذیر است در صورتی که تابع تبدیل، قطب و صفر مشترک نداشته باشد. با A_o نمایش می دهند. Observer

$$A_o = A_C^T$$

$$B_o = C_C^T$$

$$C_o = B_C^T$$

چون ستون است رویت پذیر \rightarrow

$$A_o = A_C^T = \begin{bmatrix} 0 & 0 & -18 \\ 1 & 0 & -27 \\ 0 & 1 & -1 \end{bmatrix}$$

$$B_o = C_C^T = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$

$$C_o = B_C^T = [0 \ 0 \ 1]$$

در حالت میسون همه را وارون می کند. اگر را به روش میسون از آخر به اول رسم کنیم فرم روئیت پذیر به دست می آید. این یک مفهوم دوگان بین فرم روئیت پذیر و کنترل پذیر می باشد (تجزیه ی کانونیکال)

ماتریس A را در نظر بگیرید اسکالر لاندا را یک مقدار ویژه از ماتریس A می‌نامند اگر یک بردار غیر صفر x به نحوی وجود داشته باشد:

$$Ax = \lambda x$$

به بردار غیر صفر x که این رابطه را برقرار می‌سازد بردار ویژه A متناظر با مقدار ویژه گفته می‌شود.

$$\Delta(\lambda) \triangleq |\lambda I - A| = 0 \rightarrow \text{معادله مشخصه}$$

معادله مشخصه:

$$\ddot{x} + \dot{x} + 1 = 5u(t)$$

عکس تبدیل لاپلاس \rightarrow

$$S^2 + S + 1 = 0 \rightarrow Ch = C_1 e^{\lambda_1 t} + C_2 e^{\lambda_2 t}$$

$$\frac{1}{S+a} = e^{\overset{\lambda}{-a}t} \text{ یادآوری عکس لاپلاس}$$

λ_1 و λ_2 مقادیر ویژه‌های ما هستند که از معادله مشخصه به دست می‌آیند همچنین فرکانس طبیعی، مدهای سیستم، پایداری، تبدیل لاپلاس در درس کنترل خطی بحث می‌کنیم.

$$\frac{1}{S^3 + 10S^2 + 27S + 18} \rightarrow G(S)$$

معادله مشخصه در تابع تبدیل \rightarrow

$$(S + 1)(S + 6)(S + 3)$$

$$|\lambda I - A| = 0 \rightarrow \text{معادله مشخصه در فضای حالت}$$

* سیستم‌هایی که در آنها مقاومت و جرم است، جبری می‌باشد (خطی)

$$Ax = b \rightarrow \text{خطی (شیب)}$$

حال اگر مدارها به سمت موهومی رفت سلف، خازن، فنر و دمپر:

که در آن مشتق و انتگرال وجود دارد:

$$Ax = \lambda x \rightarrow \text{مشتق و انتگرال} \rightarrow \text{غیر خطی}$$

$$(\lambda I - A)x = 0$$

$$Ax = 0 \quad \text{خبر خطی}$$

$$x = \dots \quad \text{فضای پوچ}$$

مقادیر ویژه:

$$|\lambda I - A| = 0 \rightarrow \lambda_1 = ? \left\{ \begin{array}{l} (\lambda_1 I - A)x_1 = 0 \\ (\lambda_2 I - A)x_2 = 0 \end{array} \right.$$

← کار بسیار سختی است

از دو روش گرامر یا حذف گوسی می‌توان این دو معادله دو مجهول را به دست آورد.

۱. روش کلی اول استفاده از رابطه ی زیر:

$$\Delta(\lambda) \triangleq |\lambda I - A| = 0$$

۲. در ماتریس‌های 2×2 معادله مشخصه از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$\Delta(\lambda) = \lambda^2 - \text{tr}(A) \times \lambda + \det(A)$$

مثال

جمع عناصر قطر اصلی : *trace*

$$1 \quad (a + d) = \text{trace}(A)$$

$$2 \quad ad - bc = \det(A)$$

$$\dot{x} = \begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix} \rightarrow |\lambda I - A| = 0 \rightarrow \begin{bmatrix} \lambda - a & -b \\ c & \lambda - d \end{bmatrix} \rightarrow \begin{bmatrix} \lambda - a & -b \\ c & \lambda - d \end{bmatrix} = 0$$

فرمول دترمینان قطر اصلی ضرب در قطر فرعی

$$\rightarrow \lambda^2 - (a + d)\lambda + ad - bc = 0$$

اثبات

$$\rightarrow (\lambda - a)(\lambda - d) - (-b)(-c) = \lambda^2 - d\lambda - a\lambda + ad - bc$$

$$= \lambda^2 - \lambda(a + d) + ad - bc$$

۳. روش تحقق: اگر تحقق به صورت کانونیکال کنترل پذیر باشد معادله مشخصات رابطه زیر به دست می‌آید:

$$G(S) = \frac{1}{S^3 + 10S^2 + 27S + 18}$$

$$\dot{x} = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \\ -18 & -27 & -10 \end{bmatrix} x + \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix} u$$

$$y = [1 \quad 0 \quad 0]x$$

$$S^3 + 10S^2 + 27S + 18 = 0 \left\{ \begin{array}{l} \lambda_1 = (S + 1) = \lambda_1 = -1 \\ \lambda_2 = (S + 6) = \lambda_1 = -6 \\ \lambda_3 = (S + 3) = \lambda_1 = -3 \end{array} \right. \leftarrow \text{روش تقسیم}$$

۴. نوشتن معادله مشخصه از روی فرم قطری:

$$\dot{x} = \begin{bmatrix} \lambda_1 & 0 \\ 0 & \lambda_2 \end{bmatrix} \rightarrow (S - \lambda_1)(S - \lambda_2) = \Delta(\lambda)$$

۵. نوشتن معادله مشخصه از روی جردن

$$\dot{x} = \begin{bmatrix} \lambda_1 & 0 \\ 0 & \lambda_2 \end{bmatrix} \rightarrow (S - \lambda_1)^2 = \Delta(\lambda)$$

λ ها باید یکی باشند

به دست آوردن بردارهای ویژه به دو دسته زیر تقسیم بندی می‌شوند:

۱- متمایز ۲- تکراری

برای یک ماتریس 2×2 مقدار ویژه λ_1 و λ_2 داریم اما شاید دو بردار ویژه x_1 و x_2 نداشته باشیم. به خاطر همین بردار ویژه تعمیم یافته به دست می‌آوریم (ریشه‌های تکراری)

(۱) مقادیر ویژه تعمیم یافته به روش مینور:

ابتدا مینور ماتریس $(\lambda I - A)$ را به دست می‌آوریم λ را یک پارامتر در نظر می‌گیریم. سپس هر ستون مستقل را با جایگذاری λ به عنوان یک بردار ویژه در نظر می‌گیریم:

مینور

$$adj(\lambda I - A) = C^T (\lambda I - A)$$

adj ↙

مثال:

$$\begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} M_{11} & M_{12} \\ M_{21} & M_{22} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} M_{11} = d(-1)^2 & M_{12} = c(-1)^3 \\ M_{21} = b(-1)^3 & M_{22} = a(-1)^4 \end{bmatrix}$$

$$= \begin{bmatrix} d & -c \\ -b & a \end{bmatrix} - C^T = \begin{bmatrix} d & -c \\ -b & a \end{bmatrix}$$

مثال: قسمت بدون تحریک مدل فضای حالت زیر را در نظر بگیرید:

مقادیر ویژه و بردار ویژه را محاسبه کنید:

$$\dot{x} = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \\ -18 & -27 & -10 \end{bmatrix} \rightarrow \text{کنترل پذیر}$$

معادله مشخصه $\rightarrow G(S) = \frac{1}{S^3 + 10S^2 + 27S + 18}$

برای محاسبه ریشه‌های معادله مشخصه باید تقسیم کرد.

$$\begin{array}{r|l} \Delta = S^3 + 10S^2 + 27S + 18 & (S + 1) \\ -(S^3 + 10S^2 + 27S + 18) & (S + 3)(S + 6) \\ \hline \end{array}$$

$$\lambda_1 = -1$$

$$(S + 1)(S + 3)(S + 6) \rightarrow \lambda_2 = -6$$

$$\lambda_3 = -3$$

*مینورهای هر کدام را حساب می‌کنیم:

$$M_{11} = \begin{bmatrix} \lambda & -1 \\ 27 & \lambda + 10 \end{bmatrix} = \lambda(\lambda + 10) - (-1)(27) = \lambda^2 + 10\lambda + 27 \times (-1)^2$$

$$M_{12} = \begin{bmatrix} 0 & -1 \\ 18 & \lambda + 10 \end{bmatrix} = 0 - (-1)(18) = 18$$

$$18 \times (-1)^3 = -18$$

$$M_{13} = \begin{bmatrix} 0 & \lambda \\ 18 & 27 \end{bmatrix} = 0 - (\lambda)(18) = -18\lambda = 18\lambda \times (-1)^4 = -18\lambda$$

$$M_{21} = \begin{bmatrix} -1 & 0 \\ 27 & \lambda + 10 \end{bmatrix} \times (-1)^{2+1} = \lambda + 10$$

$$M_{22} = \begin{bmatrix} \lambda & -1 \\ 18 & \lambda + 10 \end{bmatrix} \times (-1)^{2+2} = \lambda^2 + 10\lambda$$

$$M_{23} = \begin{bmatrix} \lambda & -1 \\ 18 & 27 \end{bmatrix} \times (-1)^{2+3} = (27\lambda + 18) \times (-1) = -27\lambda - 18$$

$$M_{31} = \begin{bmatrix} -1 & 0 \\ \lambda & -1 \end{bmatrix} \times (-1)^4 = +1$$

$$M_{32} = \begin{bmatrix} \lambda & 0 \\ 0 & \lambda \end{bmatrix} \times (-1)^5 = +\lambda$$

$$M_{33} = \begin{bmatrix} \lambda & -1 \\ 0 & \lambda \end{bmatrix} \times (-1)^6 = \lambda^2$$

* ماتریس مینورها:

$$C = \begin{bmatrix} \lambda^2 + 10\lambda + 27 & -18 & -18\lambda \\ \lambda + 10 & \lambda^2 + 10\lambda & -27\lambda - 18 \\ 1 & \lambda & \lambda^2 \end{bmatrix}$$

$$C^T = \begin{bmatrix} \lambda^2 + 10\lambda + 27 & \lambda + 10 & 1 \\ -18 & \lambda^2 + 10\lambda & \lambda \\ -18\lambda & \lambda & \lambda^2 \end{bmatrix}$$

برای محاسبه بردار ویژه فقط کافی است یک ستون $adj(\lambda I - A)$ را انتخاب کنیم و λ ها را در آن ستون قرار دهیم:

* در ستون آخر ریشه‌ها را معادل ریشه را قرار می‌دهیم:

$$\lambda_1 = -1 \quad \begin{bmatrix} 1 \\ -1 \\ 1 \end{bmatrix} \rightarrow V_1$$

$$\lambda_2 = -3 \quad \begin{bmatrix} 1 \\ -3 \\ 9 \end{bmatrix} \rightarrow V_2$$

$$\lambda_3 = -6 \quad \begin{bmatrix} 1 \\ -6 \\ 36 \end{bmatrix} \rightarrow V_3$$

$$V = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 \\ -1 & -3 & -6 \\ 1 & 9 & 36 \end{bmatrix} \rightarrow \text{بردار ویژه}$$

ماتریس فندرموند

اگر ماتریس A به فرم کانونیکال (رویت پذیر و کنترل پذیر) باشد و مقادیر ویژه آن متمایز باشند، آنگاه ماتریس بردارهای ویژه به سادگی از طریق ماتریس فندرموند حاصل می‌شود.

$$V = 2 \times 2 = \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ \lambda_1 & \lambda_2 \end{bmatrix}$$

$$V = 2 \times 3 = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 \\ \lambda_1 & \lambda_2 & \lambda_3 \\ \lambda_1^2 & \lambda_2^2 & \lambda_3^2 \end{bmatrix} \rightarrow \text{فندر موند}$$

مثال:

$$A = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \\ -18 & -27 & -10 \end{bmatrix} \rightarrow \text{کنترل پذیر}$$

$$G(S) = \frac{1}{S^3 + 10S^2 + 27S + 18} = \frac{1}{(S+1)(S+3)(S+6)}$$

$$(S+1)(S+3)(S+6)$$

$$V = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 \\ -1 & -3 & -6 \\ 1 & 9 & 36 \end{bmatrix} \rightarrow \text{بردار ویژه}$$

* هرچه تعداد سطر و ستون ماتریس بیشتر باشد توان سطر آن (توان λ ها) بیشتر می شود. $(4 \times 4) \leftarrow$
توان ۳

زمانی که مقادیر ویژه تکراری باشند:

یک ست کامل از بردارهای ویژه یا وجود دارد یا وجود ندارد.

$$\left. \begin{array}{l} \lambda_1 = \lambda_2 \\ \lambda_3 = \lambda_4 \end{array} \right\} \rightarrow \text{تکراری}$$

$$\left. \begin{array}{l} \lambda_1 \\ \lambda_2 \\ \lambda_3 \end{array} \right\} \rightarrow \lambda_1 = \lambda_2, \lambda_3$$

$$\left. \begin{array}{l} \lambda_1 \\ \lambda_2 \\ \lambda_3 \end{array} \right\} \rightarrow \lambda_1 = \lambda_2 = \lambda_3$$

تعداد بردارهای ویژه مستقل که با مقادیر ویژه مکرر m در ارتباط هستند برابر با بعد فضای پوچ ماتریس $(\lambda I - A)$ است یعنی:

$$q_1 = n - \text{rank}(\lambda I - A)$$

↖ ستون ماتریس

$$q \neq m$$

بردار ویژه تعمیم یافته داریم

$$q = m$$

بردار ویژه تعمیم یافته نداریم

$$1 \leq q_i \leq m_i$$

مراحل محاسبه ماتریس معکوس:

$$\text{ماتریس معکوس} \rightarrow \det \rightarrow \text{minor} \rightarrow \text{Cofactor} \rightarrow C^T \rightarrow \text{adj} \rightarrow \text{inverse}$$

ادامه فضای پوچ:

$$\text{nullspace}(\lambda I - A) \rightarrow (\lambda_i I - A)x_i = 0$$

$$A = \begin{bmatrix} 0 & \lambda_1 & \lambda_4 \\ 0 & \lambda_2 & \lambda_5 \\ 0 & \lambda_3 & \lambda_6 \end{bmatrix} \text{ یا } A = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 \\ \lambda_1 & \lambda_2 & \lambda_3 \\ \lambda_4 & \lambda_5 & \lambda_6 \end{bmatrix}$$

$$\det = 0$$

$$\det = 0$$

ماتریس فول رنک دترمینالش غیر صفر می‌شود. یعنی سه سطر مستقل داریم.

مثال:

$$\begin{bmatrix} 1 & 0 & 2 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1.5 \end{bmatrix} \rightarrow \det = 1.5$$

چون دترمینالش غیر صفر شده فول رنک است.

هر سه ستون مستقل از هم هستند. رنک را ستونی در نظر می‌گیریم.

بعد فضای پوچ:

$$\text{بعد فضای پوچ} = n - r$$

↖ رنک ↗
↖ ستون‌ها ↗

فضای پوچ:

$$Ax = 0$$

$$Ax = \lambda x \rightarrow (A - \lambda I)x = 0$$

*حالا نیاز به فضای پوچ داریم. $(n - r)$ است.

مثال: مقادیر ویژه بردارهای ویژه را حساب کنید:

• روش ۱

$$A = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -3 & -4 \end{bmatrix}$$

$$G(S) = \frac{1}{S^2 + 4S + 3} \rightarrow (S + 3)(S + 1)$$

مقادیر ویژه

$$S_1 = -3 \quad S_2 = -1$$

بردار ویژه به روش فندرموند

$$V = \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ -3 & -1 \end{bmatrix}$$

• روش ۲ روش گوسی:

$$\lambda^2 - \text{trace}|A|\lambda + \det A = 0$$

$$\text{trace}|A| = \text{جمع عناصر قطر اصلی} \rightarrow 0 + (-4) = -4$$

$$\det A = 0 - (-3) = 3$$

$$\Delta(\lambda) = \lambda^2 - (-4)\lambda + 3 \rightarrow \lambda^2 + 4\lambda + 3 = 0$$

• روش ۳

$$\lambda^2 + b\lambda + a = 0 \rightarrow \Delta(\lambda) = \lambda^2 + 4\lambda + 3 = 0$$

• روش ۴ گرامر

$$|\lambda I - A| = 0$$

$$\begin{vmatrix} \lambda & -1 \\ 3 & \lambda + 4 \end{vmatrix} = 0$$

$$(\lambda)(\lambda + 4) - (-3) = 0 \rightarrow \lambda^2 + 4\lambda + 3 = 0$$

$$\left. \begin{aligned} (\lambda + 3)(\lambda + 1) = 0 &\rightarrow \lambda_1 = -1 \\ &\lambda_2 = -3 \end{aligned} \right\} \begin{array}{l} \lambda_1 \neq \lambda_2 \\ \leftarrow \text{مقادیر ویژه محاسبه شده} \end{array}$$

$$A = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -3 & -4 \end{bmatrix} \rightarrow \text{اگر } A = \begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix}$$

$$\rightarrow \text{adj}(A) = \begin{bmatrix} d & -b \\ -c & a \end{bmatrix}$$

$$\rightarrow \lambda I - A = \begin{bmatrix} \lambda & -1 \\ 3 & \lambda + 4 \end{bmatrix} \rightarrow \text{adj}(\lambda I - A) \rightarrow \begin{bmatrix} \lambda + 4 & +1 \\ -3 & \lambda \end{bmatrix}$$

سطرها مستقل هستند

rank را در این ماتریس محاسبه می‌کنیم

نکته: rank را از $\lambda I - A$ بدست می‌آورید. بردار ویژه را از $\text{adj}(\lambda I - A)$

$$A^{-1} = \frac{1}{|A|} \text{adj}(A) \quad \text{برای اینورس:}$$

$$(\text{adj}) = C^T \quad \text{برای بردار ویژه:}$$

ادامه حل روش (4):

$$\text{rank} \rightarrow r$$

$$\text{پوچ فضای بعد} = 0 \rightarrow n - r = 2 - 2 = 0$$

حال λ ها را در ستون ها قرار می‌دهیم و بردار ویژه را حساب می‌کنیم:

نکته: می‌توانیم λ ها را در هرستون قرار دهیم فرقی نمی‌کند:

$$\begin{aligned} \lambda_1 = -1 &\rightarrow V_1 = \begin{bmatrix} \lambda + 4 \\ -3 \end{bmatrix} \rightarrow \begin{bmatrix} 3 \\ -3 \end{bmatrix} \\ \lambda_1 = -3 &\rightarrow V_1 = \begin{bmatrix} \lambda + 4 \\ -3 \end{bmatrix} \rightarrow \begin{bmatrix} 1 \\ -3 \end{bmatrix} \end{aligned} \rightarrow V = \begin{bmatrix} 3 & 1 \\ -3 & -3 \end{bmatrix}$$

بردار ویژه

$$\begin{aligned} \lambda_1 = -1 &\rightarrow V_1 = \begin{bmatrix} 1 \\ \lambda \end{bmatrix} \rightarrow \begin{bmatrix} 1 \\ -1 \end{bmatrix} \\ \lambda_2 = -3 &\rightarrow V_1 = \begin{bmatrix} 1 \\ \lambda \end{bmatrix} \rightarrow \begin{bmatrix} 1 \\ -3 \end{bmatrix} \end{aligned} \rightarrow V = \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ -1 & -3 \end{bmatrix}$$

بردار ویژه

مثال: مقادیر ویژه و بردارهای ویژه ی ماتریس زیر را پیدا کنید:

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ -2 & -3 \end{bmatrix}$$

مرحله 1:

روش اول $\rightarrow |\lambda I - A| = 0 \rightarrow \begin{bmatrix} \lambda - 1 & -2 \\ 2 & \lambda + 3 \end{bmatrix}$

$$(\lambda - 1)(\lambda + 3) - (-4) = 0 \rightarrow \lambda^2 + 3\lambda - \lambda - 3 + 4 = 0$$

$$\lambda^2 + 2\lambda + 1 = 0 \rightarrow (\lambda + 1)(\lambda + 1) = 0$$

$$\lambda_1 = -1 \quad \lambda_2 = -1 \rightarrow \text{ها برابر شد}$$

روش دوم $\rightarrow \lambda^2 - \text{trace}(A)\lambda + \det(A) = 0$

$$\lambda^2 - (1 - 3)\lambda + (-3) - (-4) = 0$$

$$\lambda^2 + 2\lambda + 1 = 0 \rightarrow (\lambda + 1)(\lambda + 1) = 0$$

مرحله 2:

$$\lambda I - A = \begin{bmatrix} \lambda - 1 & -2 \\ 2 & \lambda + 3 \end{bmatrix} \xrightarrow{\text{rank}} \lambda = -1 \rightarrow \begin{bmatrix} -1 - 1 & -2 \\ 2 & -1 + 3 \end{bmatrix}$$

$$\text{Rank} = 1$$

مرحله 3:

$$q = n - \text{rank}(\lambda I - A)$$

$$q = 2 - 1 = 1 \rightarrow q = 1 \rightarrow V_1 = \text{یک بردار ویژه}$$

$$V_2 = \text{یک بردار ویژه تعمیم یافته}$$

$$\lambda I - A = \begin{bmatrix} \lambda - 1 & -2 \\ 2 & \lambda + 3 \end{bmatrix} \rightarrow \text{adj}(\lambda I - A) = \begin{bmatrix} \lambda + 3 & 2 \\ -2 & \lambda - 1 \end{bmatrix}$$

$$\rightarrow \begin{bmatrix} \lambda + 3 & 2 \\ -2 & \lambda - 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -1 + 3 & 2 \\ -2 & -1 - 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 2 & 2 \\ -2 & -2 \end{bmatrix}$$

$$V_1 = \begin{bmatrix} 2 \\ -2 \end{bmatrix} \xrightarrow{\text{بردار ویژه}} \text{پس } V_2 \text{ را نمی توان نوشت چون یکی است}$$

$$\text{حالا} \rightarrow \begin{bmatrix} \lambda + 3 & 2 \\ -2 & \lambda - 1 \end{bmatrix} \rightarrow \text{از یک ستون مشتق می گیریم}$$

→ $\frac{d}{dy} \begin{bmatrix} \lambda + 3 \\ -2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix}$ → بردار ویژه ی تعمیم یافته

$$V_2 = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix} \rightarrow \text{بردار ویژه } V_2 \rightarrow V = \begin{bmatrix} 2 & 1 \\ -2 & 0 \end{bmatrix}$$

اگر هر دو ستون یکی نبود باید از ستونی مشتق بگیریم که V_1 را نوشته ایم.

روش های دیگر بردار ویژه ی تعمیم یافته:

$$Ax = 0 \rightarrow V_1$$

$$AV_2 = V_1 \rightarrow V_2$$

مثال:

$$A = \begin{bmatrix} 4 & 2 & 1 \\ 0 & 6 & 1 \\ 0 & -4 & 2 \end{bmatrix}$$

$$\rightarrow |\lambda I - A| = 0 \quad \begin{bmatrix} \lambda - 4 & -2 & -1 \\ 0 & \lambda - 6 & -1 \\ 0 & 4 & \lambda - 2 \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} \lambda - 4 & -2 & -1 \\ 0 & \lambda - 6 & -1 \\ 0 & 4 & \lambda - 2 \end{bmatrix} \rightarrow \begin{bmatrix} a & b & c \\ 0 & d & e \\ 0 & 0 & f \end{bmatrix} = a \begin{vmatrix} d & e \\ 0 & f \end{vmatrix} - b \begin{vmatrix} 0 & e \\ 0 & f \end{vmatrix} + c \begin{vmatrix} 0 & d \\ 0 & 0 \end{vmatrix} = 0$$

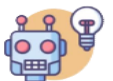
$$\rightarrow a(df - 0) - b(0 - 0) + c(0 - 0) = adf$$

$$\begin{bmatrix} \lambda - 4 & -2 & -1 \\ 0 & \lambda - 6 & -1 \\ 0 & 4 & \lambda - 2 \end{bmatrix} = 0 \rightarrow (\lambda - 4) \begin{vmatrix} \lambda - 6 & -1 \\ 4 & \lambda - 2 \end{vmatrix} - (-2) \begin{vmatrix} 0 & 1 \\ 0 & \lambda - 2 \end{vmatrix} + (-1) \begin{vmatrix} 0 & \lambda - 6 \\ 0 & 4 \end{vmatrix}$$

$$= (\lambda - 4)[(\lambda - 6)(\lambda - 2) - (-4)] + 0 + 0 = 0$$

$$(\lambda - 4)[\lambda^2 - 2\lambda - 6\lambda + 12 + 4] = (\lambda - 4)(\lambda - 4)^2 = 0$$

$$\left\{ \begin{array}{l} \lambda_1 = 4 \\ \lambda_2 = 4 \\ \lambda_3 = 4 \end{array} \right.$$

$$|\lambda I - A| = \begin{vmatrix} \lambda - 4 & -2 & -1 \\ 0 & \lambda - 6 & -1 \\ 0 & 4 & \lambda - 2 \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} 0 & -2 & -1 \\ 0 & -2 & -1 \\ 0 & 4 & 2 \end{vmatrix}$$

$$\text{rank} = 1$$

$$q = n - r = 3 - 1 = 2$$

1 بردار ویژه مستقل

2 بردار تعمیم یافته

$$\text{adj}(\lambda I - A) \rightarrow C = (-1)^{i+j} = M_{ij} \dots$$

$$M_{11} = \begin{vmatrix} \lambda - 6 & -1 \\ 4 & \lambda - 2 \end{vmatrix} = (\lambda - 6)(\lambda - 2) - (-4) = \lambda^2 - 8\lambda + 16 = (\lambda - 4)^2$$

$$M_{12} = \begin{vmatrix} 0 & -1 \\ 0 & \lambda - 2 \end{vmatrix} = 0$$

$$M_{13} = \begin{vmatrix} 0 & \lambda - 6 \\ 0 & 4 \end{vmatrix} = 0$$

$$M_{21} = \begin{vmatrix} -2 & -1 \\ 4 & \lambda - 2 \end{vmatrix} = (-2\lambda + 4) - (-4) = -2\lambda + 8$$

$$M_{22} = \begin{vmatrix} \lambda - 4 & -2 \\ 0 & \lambda - 2 \end{vmatrix} = (\lambda - 4)(\lambda - 2) = \lambda^2 - 6\lambda + 8$$

$$M_{23} = \begin{vmatrix} \lambda - 4 & -2 \\ 0 & 4 \end{vmatrix} = (\lambda - 4)(4) - 0 = 4\lambda - 16$$

$$M_{31} = \begin{vmatrix} -2 & -1 \\ \lambda - 6 & -1 \end{vmatrix} = 2 - (-1) - 0 = \lambda - 4$$

$$M_{32} = \begin{vmatrix} \lambda - 4 & -1 \\ 0 & -1 \end{vmatrix} = -\lambda + 4$$

$$M_{33} = \begin{vmatrix} \lambda - 4 & -2 \\ 0 & \lambda - 6 \end{vmatrix} = (\lambda - 4)(\lambda - 6) = \lambda^2 - 10\lambda + 24$$

$$C = \begin{bmatrix} (-1)^2(\lambda - 4)^2 & (-1)^3 0 & (-1)^4 0 \\ (-1)^3(-2\lambda + 8) & (-1)^4(\lambda - 4)(\lambda - 2) & (-1)^5(4\lambda - 16) \\ (-1)^4(\lambda - 4) & (-1)^5(-\lambda + 4) & (-1)^4(\lambda - 4)(\lambda - 6) \end{bmatrix}$$

$$C = \begin{bmatrix} (\lambda - 4)^2 & 0 & 0 \\ 2\lambda - 8 & (\lambda - 4)(\lambda - 2) & -4\lambda + 16 \\ \lambda - 4 & \lambda - 4 & (\lambda - 4)(\lambda - 6) \end{bmatrix}$$

$$C^T = \begin{bmatrix} (\lambda - 4)^2 & 2\lambda - 8 & \lambda - 4 \\ 0 & (\lambda - 4)(\lambda - 2) & \lambda - 4 \\ 0 & -4\lambda + 16 & (\lambda - 4)(\lambda - 6) \end{bmatrix}$$

$$\text{adj}(\lambda I - A) = C^T = \begin{bmatrix} (\lambda - 4)^2 & 2\lambda - 8 & \lambda - 4 \\ 0 & (\lambda - 4)(\lambda - 2) & \lambda - 4 \\ 0 & -4\lambda + 16 & (\lambda - 4)(\lambda - 6) \end{bmatrix}$$

$$\text{adj}(\lambda I - A) \Big|_{\lambda=4} = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}$$

$$\frac{d}{d\lambda} \text{adj}(\lambda I - A) = \begin{bmatrix} 2\lambda - 8 & 2 & 1 \\ 0 & 2\lambda - 6 & 1 \\ 0 & -4 & 2\lambda - 10 \end{bmatrix}$$

$$\rightarrow \begin{bmatrix} 0 & 2 & \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ -2 \end{pmatrix} \\ 0 & -2 & \\ 0 & -4 & \end{bmatrix} \rightarrow V_1 \text{ بردار ویژه ی } V_1$$

$rank = 1$

$$\frac{1}{2} \frac{d^2}{d\lambda^2} (\text{adj}(\lambda I - A)) = \frac{1}{2} \begin{bmatrix} 2 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 0 \\ 0 & 0 & 2 \end{bmatrix} \rightarrow \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

حتما از ستونی که V_1 را انتخاب کردیم بعد از مشتق دوم همان ستون V_2 می شود. و برای بردار ویژه ی V_3 فرقی نمی کند کدام ستون را انتخاب کنیم.

$$\begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \rightarrow V = \begin{bmatrix} 1 & \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix} & \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix} \\ 0 & \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ -2 \end{pmatrix} & \\ 0 & \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 2 \end{pmatrix} & \end{bmatrix}$$

$V_3 \quad V_2$

فرمول کلی برای محاسبه ی بردار ویژه ی تعمیم یافته :

$$\frac{1}{(m_i - 1)!} \left\{ \frac{d^{m_i-1}}{d\lambda^{m_i-1}} [\text{adj}(\lambda I - A)] \right\} \rightarrow \lambda = \lambda_i$$

ماتریس مشابه همانندی (مُدال)

ماتریس مشابه: یکی از مهم‌ترین قسمت‌های جبرخطی در حوزه مقادیر ویژه و بردار ویژه در قطری‌سازی یک ماتریس توسط بردارهای ویژه آن است.

$$\text{مجزا } \{\lambda_1 \neq \lambda_2 \neq \lambda_3 \Rightarrow v^{-1}Av = \Lambda =$$

$$v = S \Rightarrow v^{-1}Av = \Lambda \text{ یا } \lambda$$

$S =$ ماتریس بردارهای ویژه

$\Lambda =$ (ماتریس قطری یا جردن است) ماتریس مقادیر ویژه

مهم: ماتریس معکوس‌پذیر M

$M = v = S$ را در نظر بگیرید:

$$B = M^{-1}AM \mid B = MAM^{-1} \rightarrow A = MBM^{-1}$$

مشابه است پس جابجایی انجام می‌شود. A و B .

تبدیل همانندی که در ماتریس قطری‌سازی انجام می‌شود را مُدال می‌گوییم.

اگر مقادیر ویژه‌ها مساوی باشند می‌گوییم ماتریس‌ها مشابه هستند.

بردارهای ویژه مستقل تغییر نمی‌کند.

$$\left. \begin{array}{l} B = M^{-1}AM \\ B = MAM^{-1} \end{array} \right\} \text{خاصیت جابجایی دارند}$$

روش تغییر متغیر:

$$Ax = \lambda x \Rightarrow A \text{ به جای } A \Rightarrow \text{سیستم جدید} \Rightarrow M^{-1}xMBM^{-1}xM^{-1}x = \lambda x$$

$$\text{ضرب } M^{-1} \text{ در طرفین} \Rightarrow BM^{-1}x = \lambda M^{-1}x \Rightarrow Bx_n = \lambda x_n = x_n = M^{-1}xn \Rightarrow$$

$$\text{مهم} \Rightarrow M^{-1}x = xn \quad M^{-1}.M = I = 1 = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$$

دیگر بردار ویژه

حل x نیست

حل $M^{-1}x$

می‌باشد تغییر

می‌کند

تبدیل همانندی (Q): رابطه ای بین دو ماتریس مربعی A و B به فرم $B = Q^{-1}Aq$ برای ماتریس‌های غیر تکی‌ان ($nonsingular$) یا فول رنک یا دترمینان آن غیرصفر باشد در حالت خاصی که ماتریس B که تبدیل به یک ماتریس قطبی می‌شود ماتریس مُدال نقش q را بازی می‌کند.

فقط در اینجا Q به این صورت است

$$Q یا q = \begin{bmatrix} \vdots & \vdots & \vdots \\ v_1 & v_2 & v_3 \\ \vdots & \vdots & \vdots \end{bmatrix}$$

در تبدیل همانندی برای طراحی دیگر نیاز نیست Q بردار ویژه باشد (کنترل ناپذیر بود و کنترل پذیر شود) در حالتی که بردارهای ویژه بصورت متقابل بر یکدیگر عمود باشند و تشکیل پایه‌های متعامد دهند در اینصورت طبق خاصیت تعامد در ماتریس‌ها خواهیم داشت دیگر نیازی به اینورس نیست.

$$Q^T = Q^{-1}$$

$$\Lambda = Q^T A Q$$

هر ماتریس مُدال یک تبدیل همانندی است آیا همه تبدیل همانندی برای قطری‌سازی بکار می‌رود؟ خیر برای تبدیل به فرم رویت پذیر و کنترل پذیر بکار می‌رود و فقط برای قطری‌سازی از بردارهای ویژه استفاده می‌کنیم.

مثال) ماتریس گذر حالت به روش کیلی همیلتون برای ماتریس زیر را به دست آورید.

الگوریتم حل به روش کیلی همیلتون:

(۱) مقادیر ویژه ماتریس A را بدست آورید.

(۲) اگر مقادیر ویژه مجزا باشند نیاز به حل n معادله همزمان زیر خواهیم داشت

(۳) اگر مقادیر ویژه تکراری بودند معادلات مستقل را نیز محاسبه کنید.

(۴) ضرایب مجهول بدست آمده را در معادله زیر جایگزین کنید.

ماتریس انتقال به روش کیلی همیلتون:

مثال: $A = \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$

$$2 \times 2 = \alpha_0 + \alpha_1 \lambda_1$$

$$3 \times 3 = \alpha_0 + \alpha_1 \lambda_1 + \alpha_2 \lambda_1^2$$

$$1) \lambda^2 - \text{trace}^A \lambda + \det A \rightarrow \frac{\lambda^2 - 2\lambda + 1}{(\lambda-1)(\lambda-1)} = 0 \begin{cases} \lambda_1 = +1 \\ \lambda_2 = +1 \end{cases}$$

مشتق نسبت به λ $f(\lambda_1) = e^{\lambda_1 t} = e^t = \alpha_0 + \alpha_1 \lambda_1 \rightarrow \alpha_0 = e^t - te^t \leftarrow$

$$\frac{dt}{d\lambda} [f(\lambda_2)] = \frac{d}{d\lambda} e^{\lambda_2 t} = \alpha_0 + \alpha_1 \lambda_1 \Rightarrow te^{\lambda_1 t} + te^t = \alpha_0 + \alpha_1$$

$$\frac{dt}{d\lambda} [f(\lambda_2)] = \frac{d}{d\lambda} e^{\lambda_2 t} = \frac{d}{d\lambda} (a_0 + a_1 + \lambda_1) \rightarrow te^t = \alpha_1$$

مثال) تبدیل همانی پیدا کنید که سیستم زیر را به فرم مدال تحلیل کنید.

$$\begin{bmatrix} \dot{x}_1 \\ \dot{x}_2 \\ \dot{x}_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -2 & -2 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \\ 0 & -3 & -4 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} u$$

به ازای هر مقدار ویژه باید یک دستگاه معادله یک مجهول را محاسبه کنید. کار سختی است.

$$\left. \begin{array}{l} Ax = \lambda x \\ (\lambda I - A)x = 0 \end{array} \right\} \rightarrow \begin{array}{l} V_1 \\ = \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{bmatrix} \\ V_2 \\ = \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{bmatrix} \end{array}$$

فضای پوچ

حل به روش adj :

$$\text{adj} \begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} d & -b \\ -c & a \end{bmatrix} \quad \text{برای ماتریس } 2 \times 2$$

$$adj_{3 \times 3} = C^T \xrightarrow{\substack{\text{مرحله 2}}} (\lambda I - A) \rightarrow \begin{bmatrix} \lambda + 2 & 2 & 0 \\ 0 & \lambda & -1 \\ 0 & 3 & \lambda + 4 \end{bmatrix}$$

$$\text{مرحله 3} \rightarrow (-1)^{i+j} M_{ij} \rightarrow \det M_{11} = \begin{vmatrix} \lambda & -1 \\ 3 & \lambda + 4 \end{vmatrix} = \lambda^2 + 4\lambda + 3 = (\lambda + 1)(\lambda + 3)(-1)^2$$

$$\text{مهم مقادیر ویژه 1} \rightarrow \lambda + 2 \begin{vmatrix} \lambda & -1 \\ 3 & \lambda + 4 \end{vmatrix} - 2 \begin{vmatrix} 0 & 1 \\ 0 & \lambda + 3 \end{vmatrix} + 0 = 0$$

$$\rightarrow (\lambda + 2)(\lambda + 1)(\lambda + 3) = 0 \rightarrow \lambda_1 = -2 \quad \lambda_2 = -1 \quad \lambda_3 = -3$$

$$\text{مرحله 3 ادامه} \rightarrow \det M_{12} = \begin{vmatrix} 0 & -1 \\ 0 & \lambda + 4 \end{vmatrix} = 0$$

$$\det M_{13} = \begin{vmatrix} 0 & \lambda \\ 0 & 3 \end{vmatrix} = 0$$

$$\det M_{21} = \begin{vmatrix} 2 & 0 \\ 3 & \lambda + 4 \end{vmatrix} = 2\lambda + 8$$

$$\det M_{22} = \begin{vmatrix} \lambda + 2 & 0 \\ 0 & \lambda + 4 \end{vmatrix} = (\lambda + 2)(\lambda + 4)$$

$$\det M_{23} = \begin{vmatrix} \lambda + 2 & 2 \\ 0 & 3 \end{vmatrix} = 3\lambda + 6$$

$$\det M_{31} = \begin{vmatrix} 2 & 0 \\ \lambda & -1 \end{vmatrix} = -2$$

$$\det M_{32} = \begin{vmatrix} \lambda + 2 & 0 \\ 0 & -1 \end{vmatrix} = -\lambda - 2$$

$$\det M_{33} = \begin{vmatrix} \lambda + 2 & 3 \\ 0 & \lambda + 4 \end{vmatrix} = \lambda^2 + 2\lambda$$

$$C = \begin{bmatrix} (\lambda + 1)(\lambda + 3) & 0 & 0 \\ -2\lambda - 8 & (\lambda + 2)(\lambda + 4) & -3\lambda - 6 \\ -2 & \lambda + 2 & \lambda^2 + 2\lambda \end{bmatrix} \rightarrow$$

$$adj = C^T = \begin{bmatrix} (\lambda + 1)(\lambda + 3) & -2\lambda - 8 & -2 \\ 0 & (\lambda + 2)(\lambda + 4) & \lambda + 2 \\ 0 & -3\lambda - 6 & \lambda^2 + 2\lambda \end{bmatrix} \rightarrow \begin{bmatrix} 2 \\ \lambda + 2 \\ \lambda^2 + 2\lambda \end{bmatrix}$$

$$V_1 = \begin{bmatrix} -2 \\ -1 + 2 \\ (-1)^2 + 2(-1) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -2 \\ 1 \\ -1 \end{bmatrix} \quad \lambda_1 = -1$$

$$V_2 = \begin{bmatrix} -2 \\ -2 + 2 \\ (-2)^2 + 2(-2) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -2 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} \quad \lambda_2 = -2$$

$$V_3 = \begin{bmatrix} -2 \\ -3 + 2 \\ (-3)^2 + 2(-3) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -2 \\ -1 \\ 3 \end{bmatrix} \quad \lambda_3 = -3$$

$$V = \begin{bmatrix} -2 & -2 & -2 \\ 0 & 1 & -1 \\ 0 & -1 & 3 \end{bmatrix}$$

$$A_n = M^{-1}AM = J_n$$

$$B_n = M^{-1}B$$

$$C_n = CM$$

نکته:

$$M^{-1}_{2 \times 2} = \frac{1}{\det|A|} \text{adj}M = \frac{1}{ad - bc} \begin{bmatrix} d & -b \\ -c & a \end{bmatrix}$$

$$M = V \rightarrow \text{ماتریس بردار ویژه است} \rightarrow M \rightarrow M^{-1} \rightarrow V = V^{-1}$$

$$M^{-1} = \frac{C^T}{\det M} \rightarrow V = \begin{bmatrix} -2 & -2 & -2 \\ 0 & 1 & -1 \\ 0 & -1 & 3 \end{bmatrix}$$

$$\det M = -2 \begin{vmatrix} 1 & -1 \\ -1 & 3 \end{vmatrix} + 2 \begin{vmatrix} 0 & -1 \\ 0 & 3 \end{vmatrix} - 2 \begin{vmatrix} 0 & 1 \\ 0 & -1 \end{vmatrix} = -4 = \text{دترمینان}$$

$$M_{11} = \begin{bmatrix} 1 & -1 \\ -1 & 3 \end{bmatrix} = 3 - 1 = 2$$

$$M_{12} = \begin{bmatrix} 0 & -1 \\ 0 & 3 \end{bmatrix} = 0$$

$$M_{13} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 0 & -1 \end{bmatrix} = 0$$

$$M_{21} = \begin{bmatrix} -2 & -2 \\ -1 & 3 \end{bmatrix} = -6 - (2) = -8$$

$$M_{22} = \begin{bmatrix} -2 & -2 \\ 0 & 3 \end{bmatrix} = -6$$

$$M_{23} = \begin{bmatrix} -2 & -2 \\ 0 & -1 \end{bmatrix} = 2$$

$$M_{31} = \begin{bmatrix} -2 & -2 \\ 1 & -1 \end{bmatrix} = 2 + 2 = 4$$

$$M_{32} = \begin{bmatrix} -2 & -2 \\ 0 & -1 \end{bmatrix} = 2$$

$$M_{33} = \begin{bmatrix} -2 & -2 \\ 0 & -1 \end{bmatrix} = -2$$

$$C = \begin{bmatrix} 2 & 0 & 0 \\ 8 & -6 & -2 \\ 4 & -2 & -2 \end{bmatrix} \rightarrow C^T = \begin{bmatrix} 2 & 8 & 4 \\ 0 & -6 & -2 \\ 0 & -2 & -2 \end{bmatrix}$$

$$M^{-1} = \frac{1}{-4} [C^T]$$

$$A_n = \frac{1}{-4} \begin{bmatrix} 2 & 8 & 4 \\ 0 & -6 & -2 \\ 0 & -2 & -2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} -2 & -2 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \\ 0 & -3 & -4 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} -2 & -2 & -2 \\ 0 & 1 & -1 \\ 0 & -1 & 3 \end{bmatrix}$$

$$= \begin{bmatrix} -4 & -4 & -12 & 8 & -16 \\ 0 & 6 & 6+8 \\ 0 & 6 & -2+8 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} -2 & -2 & -2 \\ 0 & 1 & -1 \\ 0 & -1 & 3 \end{bmatrix}$$

$$= \begin{bmatrix} 8 & 8-16+8 & 8+16-24 \\ 0 & 6-2 & -6+6 \\ 0 & 6-6 & -6+18 \end{bmatrix}$$

$$A_n = \frac{1}{-4} \begin{bmatrix} 8 & 0 & 0 \\ 0 & 4 & 0 \\ 0 & 0 & 12 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -2 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & 0 \\ 0 & 0 & -3 \end{bmatrix}$$

$$B_n = \frac{1}{-4} \begin{bmatrix} 2 & 8 & 4 \\ 0 & -6 & -2 \\ 0 & -2 & -2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 6 & 12 \\ -2 & -8 \\ -3 & -4 \end{bmatrix}$$

$$B_n = \begin{bmatrix} -\frac{1}{2} & -2 & -1 \\ 0 & \frac{3}{2} & \frac{1}{2} \\ 0 & \frac{1}{2} & \frac{1}{2} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -\frac{1}{2}-1 & -2-1 \\ \frac{1}{2} & \frac{3}{2}+\frac{1}{2} \\ \frac{1}{2} & \frac{1}{2}+\frac{1}{2} \end{bmatrix}$$

$$B_n = \begin{bmatrix} -\frac{3}{2} & -3 \\ \frac{1}{2} & \frac{4}{2} \\ \frac{1}{2} & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -1.5 & -3 \\ 0.5 & 2 \\ 0.5 & 1 \end{bmatrix}$$

ادامه مثال تبدیل همانند:

ولی $M^{-1} =$ برای نیاز داریم $\Rightarrow B_n = M^{-1}B$

$M =$ برای نیاز داریم $\Rightarrow C_n = C_M$

لاندا بزرگ $\Rightarrow \Lambda = A_n = M^{-1}AM = J_n$

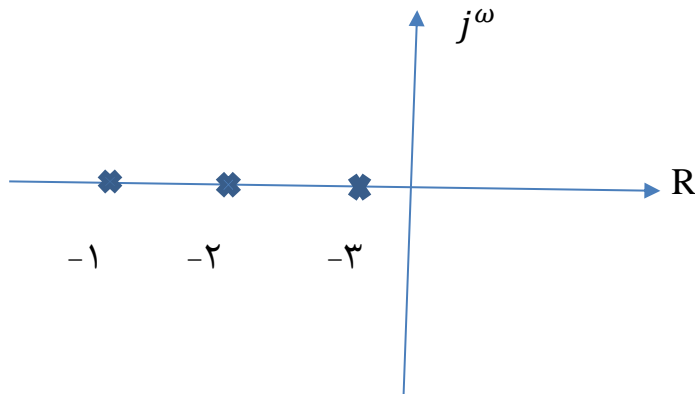
$\lambda_1 \neq \lambda_2 \neq \lambda_3$

ماتریس $J = \Lambda = \begin{bmatrix} \lambda_1 & & 0 \\ & \lambda_2 & \\ 0 & & \lambda_3 \end{bmatrix}$

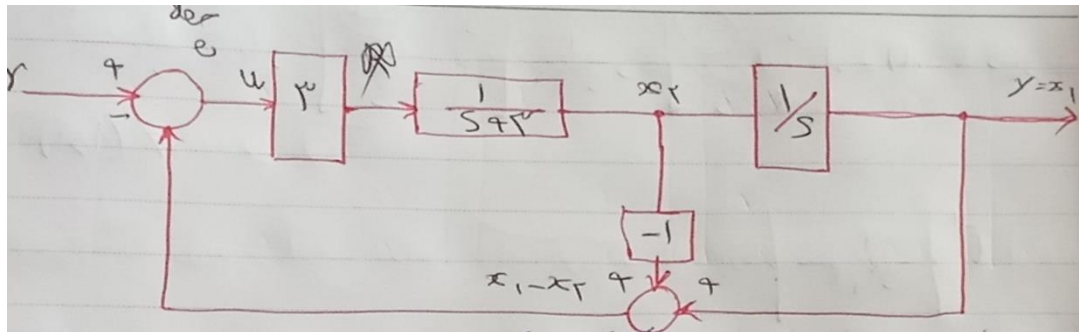
ماتریس ز راحه می توانید بنویسید.

از مقادیر ویژه می فهمیم که سیستم پایدار است.

قطب سمت چپ محور ω سیستم پایدار است.

ماتریس انتقال حالت را محاسبه کنید. STM=?

* در فضای لاپلاس x ها را به صورت بزرگ نوشته می شود:

$$\text{SFG} \Rightarrow \frac{X_2(s)}{U(s)} \neq \frac{1}{s+3}$$

با محاسبه روش میسیون:

$$\frac{x_1(s)}{x_2(s)} = \frac{1}{s} \Rightarrow$$

$$U = x_2(s)[s + 3]$$

$$U(s) = 3[R - (x_1 - x_2)]$$

$$\text{طرفین وسطین} \Rightarrow \frac{X_2(s)}{U(s)} \Rightarrow U(s) = X_2(s) = [s + 3]$$

$$\text{بردن در حوزة زمان} \Rightarrow x_2 + 3x_2 = 3r - 3x_1 + 3x_2 \Rightarrow \begin{cases} \dot{x}_1 = x_2 \\ \dot{x}_2 = 3x_1 + 3r \end{cases}$$

$$\dot{x}_1 = x_2$$

$$\Rightarrow A = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -3 & 0 \end{bmatrix} \Rightarrow \Delta(\lambda) = \lambda^2 + 3 = 0 \begin{cases} \lambda_1 = +\sqrt{3}j \\ \lambda_2 = -\sqrt{3}j \end{cases} \Leftrightarrow$$

$$\mathcal{L}^{-1}\{(SI - A)^{-1}\} = \mathcal{L}^{-1}\left\{\frac{C^T(SI - A)}{\det(SI - A)}\right\} \Rightarrow \frac{C^T(1,2)}{\det(SI - A)} \quad \text{روش ۱}$$

$$\checkmark \Rightarrow (SI - A) \Rightarrow \frac{1}{s^2 + 3} \begin{bmatrix} S & +1 \\ -3 & S \end{bmatrix} \Rightarrow \mathcal{L}^{-1} = \frac{1}{s^2 + 3}$$

$$\mathcal{L}^{-1}\left\{\frac{1}{s^2 + 3}\right\} = ?$$

$$\frac{a}{s^2 + a^2} \rightarrow \mathcal{L}^{-1} \rightarrow \sin at$$

یادآوری:

$$\text{پس} \Rightarrow \mathcal{L}^{-1}\left\{\frac{1 \times \frac{\sqrt{3}}{\sqrt{3}}}{s^2 + (\sqrt{3})^2}\right\} \Rightarrow \frac{1}{\sqrt{3}} \sin \sqrt{3}t \Rightarrow \frac{\sqrt{3}}{3} \sin \sqrt{3}t$$

$$\text{یادآوری} \quad \frac{1}{3} \frac{\sqrt{3}}{s^2 + (\sqrt{3})^2}$$

$$\frac{s}{s^2 + a^2} \rightarrow \mathcal{L}^{-1} \cos at$$

برای محاسبه An نیازی به M^{-1} و M زیرا برابر با ماتریس جردن می باشد.

ماتریس جردن یعنی یعنی مقادیر ویژه روی قطری اصلی و بقیه مقادیر می باشد.

$$An = Jn$$

اما محاسبه Cn ما نیاز به ماتریس بردار ویژه (M یا V) نیاز داریم.

$$C_n = C_M$$

برای Bn حتما M^{-1} و M را حساب محاسبه کنید.

$$\text{تابع تبدیل} = \frac{\text{خروجی}}{\text{ورودی}} = \frac{X_1}{X_2} \Rightarrow \frac{1}{S}$$

$$\Leftrightarrow \begin{bmatrix} \lambda & -1 \\ +3 & \lambda \end{bmatrix} = \lambda^2 - (-3) = \lambda^2 + 3$$

$$(\lambda I - A)$$

$$(SI - A)$$

$$\frac{1}{\det A} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \end{bmatrix} \text{ روش 2 جابجا}$$

کنترل پذیری رابطه متغیرها ورودی

$$B \text{ ورودی} \Rightarrow A \text{ متغیر}$$

رویت پذیر: ارتباط بین متغیر خروجی

$$C \text{ خروجی} \Rightarrow A \text{ متغیر}$$

$$U \xrightarrow{B} \sum \xrightarrow{C} y$$

$$X = Ax + Bu$$

$$y = Cx + Du$$

ماتریس D هیچ تفاوتی در کنترل پذیری و رویت پذیری ندارد، فقط یک نگاشت است که خروجی به ورودی وصل می کند.

تعریف کنترل پذیر: از یک شرایط اولیه دیگر در یک بازه زمانی مشخص به یک شرایط اولیه دیگر برویم یعنی بتوانیم در بین شرایط اولی ها جابه جایی رخ بدهیم.

ماتریس کنترل پذیر:

$$P = [A \quad AB \quad A^2B]$$

تعریف رویت پذیر: یک سیستم LTI رویت پذیری باشد. اگر شرایط اولیه متغیرهای حلت را بتوان به صورت یکتا از اطلاعات مربوط در محدوده زمانی تعیین نمود.

یعنی خروجی یا متغیرهای حالت در خروجی رویت شود یا State

$$\begin{array}{l} \mathbf{x}(0) = \mathbf{x}_0 \\ \xrightarrow{\quad} \\ \Downarrow \mathbf{u}(t), \mathbf{y}(t) \end{array}$$

یعنی observer

فرمول رویت پذیر:

$$\Phi = O = \begin{bmatrix} C \\ CA \\ \vdots \\ CA^{n-1} \end{bmatrix}$$

$$B_n = M^{-1}B$$

$$C_n = C_M$$

مثال: کنترل پذیری سیستم زیر را بررسی کنید.

$$\dot{X} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -2 & -3 \end{bmatrix} X + \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix}$$

فرم همراه کنترل پذیر است = CCF

$$\Delta(\lambda) = \lambda^2 + 3\lambda + 2 = 0 \begin{cases} (\lambda + 1) = 0 \Rightarrow -1 = \lambda_1 \\ (\lambda + 2) = 0 \Rightarrow -2 = \lambda_2 \end{cases}$$

$$M = \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ \lambda_1 & \lambda_2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ -1 & -2 \end{bmatrix} \Rightarrow M^{-1} = \frac{1}{\det M} \times C^T$$

$$M^{-1} = \frac{1}{(-2)+1} \begin{bmatrix} -2 & -1 \\ +1 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} +1 & +2 \\ -1 & -1 \end{bmatrix}$$

$$\dot{q} = \Lambda q + M^{-1}B \Rightarrow \Lambda = \begin{bmatrix} \lambda_1 & 0 \\ 0 & \lambda_2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -1 & 0 \\ 0 & -2 \end{bmatrix}$$

$$M^{-1}B = \begin{bmatrix} 2 & 1 \\ -1 & -1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 \\ -1 \end{bmatrix} \quad M^{-1}B = \text{هیچ سطری صفری ندارد پس سیستم}$$

کنترل پذیر است $\lambda_1 = \lambda_2 = \lambda_3: ctrb$

چنانچه این سطرهانسبت به مستقل خطی باشند می گوئیم سیستم کنترل پذیر کامل حالت است.

دیگر برای کنترل پذیری فقط می رویم به $M^{-1}B$ نگاه می کنیم فقط به ماتریس Bn

مثال: تشخیص کنترل پذیری

$$Bn = \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} \text{ ctrb نیست } \times$$

$$Bn = \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 1 & 1 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} \text{ ctrb نیست } \times$$

$$Bn = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix} \text{ هست } \checkmark$$

* خیلی مهم مثال: بررسی کنترل پذیر و رویت پذیری از روی تابع تبدیل

$$G(s) = \frac{s+0.8}{(s+0.8)(s+0.5)} \Rightarrow \dot{x} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 0.4 & -1.3 \end{bmatrix} x + \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} u / y = [0.8 \quad 1]x$$

$$\Delta(s) = (s+0.8)(s+0.5) \Rightarrow \Delta(s) \stackrel{s^2=1.3s+0.4}{\iff}$$

همیشه ثابت است

$$\Rightarrow \text{پس } \dot{x} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -0.4 & -1.3 \end{bmatrix} x + \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} u$$

$$\xrightarrow{\text{صورت } G(s)} y = [0.8 \quad 1]x$$

می شود تحقق $CCF \iff$ فرم تحقق کنترل پذیر:

$$\dot{x} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -0.4 & -1.3 \end{bmatrix} x + \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} u$$

$$y = [0.8 \quad 1]x$$

$$\dot{x} = \begin{bmatrix} 0 & -0.4 \\ 1 & -1.3 \end{bmatrix} x + \begin{bmatrix} 0.8 \\ 1 \end{bmatrix} u$$

$$y = [0 \quad 1]x$$

فرم تحقق رویت پذیر OFC :

$$\begin{cases} \dot{x} = A^T x + C^T u \\ y = B^T x \end{cases}$$

پس برای بردن فرم کنترل پذیر به رویت پذیر باشد A^T شود $B=C^T$ و $C=B^T$ می شود.

$$CCF=\dot{x} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -0.4 & -1.3 \end{bmatrix} x + \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} u \quad y = [0.8 \quad 1]x$$

ماتریس فرم کنترل پذیری

$$q = \begin{bmatrix} C \\ CA \end{bmatrix} \Rightarrow \begin{bmatrix} 0.8 & 1 \\ -0.4 & -0.5 \end{bmatrix} \xrightarrow{\text{بررسی رنک ستونی}} \text{rank} = 1$$

$$CA = [0.8 \quad 1] \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -0.4 & -1.3 \end{bmatrix} = [-0.4 \quad -0.5] \quad \text{سیستم رویت پذیر نیست:}$$

$$P = [B \quad AB] = \begin{bmatrix} 0.8 & -0.4 \\ 1 & -0.5 \end{bmatrix} \xrightarrow{\text{بررسی رنک سطری}} \text{rank} = 1$$

$$AB = \begin{bmatrix} 0 & 0.4 \\ 1 & -1.3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 0.8 \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0.4 \\ -0.5 \end{bmatrix}. \quad \text{سیستم کنترل پذیر نیست.}$$

$$\Rightarrow \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -0 & -0 \end{bmatrix} = A$$

$$B = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix}$$

$$C = [b_n - a_n b_0 \quad b_{n-1} - a_{n-1} b_0 \quad \dots \quad b_1 - a_1 b_n] \quad \text{رویت پذیر}$$

$$A = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -0.4 & -1.3 \end{bmatrix} \quad \dot{X} = A_x + B_u$$

$$B = \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} \quad \begin{cases} \dot{x} = A^T x + C^T u \\ y = B^T x + 0 \end{cases}$$

$$C = [0.8 \quad 1] \quad \begin{cases} \dot{x} = \begin{bmatrix} 0 & -0.4 \\ 1 & -1.3 \end{bmatrix} x + \begin{bmatrix} 0.8 \\ 1 \end{bmatrix} U \\ y = [0 \quad 1]x \end{cases}$$

اگر تمام transpose را A,B,C کنیم رویت پذیر به دست می آید.

[تابع تبدیل به فضای حالت دقت شود]

$$C = [\text{عددهای}]$$

$$P = [B \quad AB]$$

$$A = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -0.4 & -1.3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 0 & -0.4 \\ 1 & -1.3 \end{bmatrix}$$

$$C = [0 \quad 1] \quad B = \begin{bmatrix} 0.8 \\ 1 \end{bmatrix}$$

۱. کنترل پذیری نوشتن تابع تبدیل

۲. نوشتن C,B,A

۳. محاسبه تحقق های کنترل پذیری

$$P = [B \quad AB \quad A^2B]$$

۴. محاسبه ی تحقق رویت پذیر

$$q = \begin{bmatrix} C \\ CA \\ CA^2 \end{bmatrix}$$

پایان جلسه
روزگار خوشی را برای شما آرزومندم.

محمد اعرابیان